

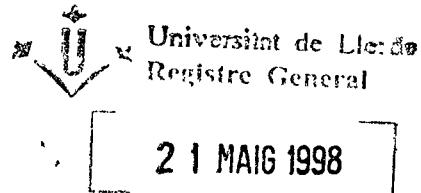
Les émissions monétaires
de la Marca Superior d'al-Andalus

II

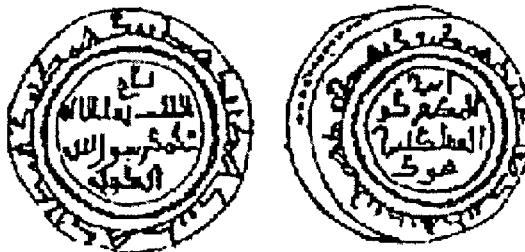
(043)" 1998" SOL

16001467.85X

E: 1994

S:

Les emissions monetàries dels Banū Tuḡīb i dels Banū Hūd de la Marca Superior d'al-Andalus

II

Tesi doctoral de Maria Soler i Balagueró
Tutelada pel Dr. Jordi de Bolòs i Masclans
Dirigida pel Dr. Ignacio Padilla Lapuente

Programa de doctorat "Societat i cultura material en les formacions pre-industriel·les"

Universitat de Lleida, 1992-1997

6141-3816

Notes i abreviatures utilitzades

El catàleg

El catàleg està format per dos grans capitols: el primer comprèn la moneda dels Banū Tuğib de Saragossa i el segon la moneda dels Banū Hūd de Saragossa, Lleida, Calataiud, Tudela i Osca.

- Aplega la moneda de dotze governants dels tretze documentats en el corpus numismàtic, perquè les dues monedes publicades de ‘Abd al-Malik ‘Imād al-Dawla, l’últim Banū Hūd de Saragossa, es coneixen únicament per referència bibliogràfica i avui són de localització actual desconeguda.¹
- Les peces apareixen agrupades per governants i en ordre cronològic. L’ordre de les dinasties o categories és el que va adoptar A. Prieto en *Los Reinos de Taifas*.
- Després del número d’ordre del catàleg s’indica el nominal, el nom de la seca i la data d’emissió, primer amb cronologia musulmana i després amb cronologia cristiana. Quan en la data falta alguna de les xifres, apareix la lletra X que n’ocupa el lloc.

La disposició dels elements en la descripció de cada moneda del catàleg és com segueix:

- Es descriuen les llegendes d’anvers i revers, una sota de l’altra.
- Els ornaments d’anvers i de revers es reproduueixen amb la major fidelitat possible. Si la moneda no en té, són borrosos, o estan retallats, es fa constar així. Una sola ratlla horitzontal permet situar l’ornament a la part de dalt o de sota de la llegenda. Quan hi ha punts, cercles o altres elements de dibuix entre les línies de text de les llegendes es representen totes les línies, amb ratlles horizontals, i se situen els elements d’ornament en el lloc corresponent.

---

¹ Són les monedes s/n 14 i s/n 15 de l’apartat de monedes amb dades incomplites. Núm. 61 del corpus numismàtic

- S'omet بسم الله ضرب هذا الدرهم del començament de la llegenda marginal d'anvers, i solament s'indica el nom de la seca i la data d'emissió. Quan una part dels caràcters de la seca i de la data són borrosos s'indica amb punts suspensius.
  - La llegenda marginal del revers se sobreentén que és sempre el versicle IX, 33 de l'Alcorà: محمد رسول الله ارسنه با لهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله ولو كره المشركون
- D'aquesta llegenda, sovint incompleta, només s'escriu la paraula en què acaba en la moneda. Si aquesta paraula no és sincera, aleshores s'hi afegeix la paraula anterior.
- Les orles es reproduïxen de la mateixa manera que s'ha fet amb els elements ornamentals.
  - En una mateixa línia s'inclouen les dades físiques de la moneda: el metall; el pes en grams; el mòdul en milímetres; la posició d'encunys, indicant la posició horària en què queda el revers en relació a l'anvers, i finalment, l'estat de conservació de la moneda, segons les abreviatures habituals. Quan es desconeix una dada, aquesta s'assenyala amb un guió llarg. També s'indica en aquest apartat si la moneda ha estat alterada amb perforacions, retalls, fissures o fractures.
  - S'indica la procedència de la moneda amb el número de registre o de situació topogràfica dins el monetari d'una institució o fons museístic, i quan escau el de la col·lecció privada a què havia pertangut.²
  - Quan correspon, s'indica el lloc geogràfic de la troballa o el nom del tresor de què formava part una moneda.
  - Finalment s'enumeren els autors que han publicat anteriorment la moneda i les publicacions on se cita o es reproduceix.

En les monedes publicades per Lane Poole (1875-90), Lavoix (1891), Nützel (1892), Vives (1893), Prieto (1926), Miles (1954), Navascués (1956) i Soler (1989) s'indica solament el nom de l'autor i el número corresponent dins del respectiu catàleg. Pel que fa als autors que han documentat moneda en més d'una publicació s'indica el nom de l'autor acompanyat de l'any de publicació.

---

² En el cas específic de les monedes del MAN que pertangueren a la col·lecció Vives, les peces d'un mateix tipus s'indiquen amb el número del catàleg de A. Vives seguit d'un guionet i un número d'ordre.

Monedes amb dades incompltes

El capítol anomenat “Monedes amb dades incompltes” constitueix un apèndix al catàleg. Aquest apartat inclou les monedes que han estat publicades sense dades físiques, sense documentar-ne ornaments i orles, ni fer esment de les alteracions físiques que poguessin tenir les peces. Són unes monedes que tenen en comú que són de localització actual desconeguda i que únicament les coneixem per referència bibliogràfica, la qual cosa impedeix completar les dades que ens falten i comprovar la lectura de les llegades, les quals reproduïm fidelment.

El sistema d’ordenació dels materials, cronològicament i per governants, és idèntic al que hem fet servir en el catàleg.

Els materials es diferencien en dos tipus: monedes de tipus no documentat en el catàleg i monedes de tipus semblant a una altra de publicada en el catàleg, de la qual hem pogut verificar que no és la mateixa peça.

— Les monedes de tipus, o de variant de tipus, no documentat en el catàleg s’indiquen amb la sigla s/n i el numeral corresponent, p. ex.: s/n I. A més, es dóna la referència del número de corpus numismàtic a què correspon la moneda.

Amb el numeral romà I es representen les llegades centrals d’anvers i de revers, i amb el numeral II es representa la fórmula de la seca i de la data indicant el nominal, el nom del taller emissor i la data de l’emissió.

Es fa servir, en part, el sistema utilitzat per A. Prieto. Es reproduueixen les llegades amb grafia àrab i les més habituals s’abreugen amb lletres llatines entre parèntesis.³

Dues barres inclinades // marquen la separació de l’àrea de l’anvers i la del revers. Una sola barra / indica la separació de línia. Exemple:⁴

_____	(z) على // بالله / المستعين	I
_____	الدينار بسرقة سنة اثنين	II

³ Vegeu pàg. v-vi.

⁴ Fracció de dinar de tipus no documentat en el catàleg: s/n 7; Prieto, núm. 237. Saragossa, [43]2.

(z) على // بالله / المستعين	I
الدينار بسرقسطة سنة اثنتين	II

— Les monedes amb tipus semblant a una altra de documentada en el catàleg s'indiquen amb el número que té en el catàleg acompañat d'una lletra, p. ex.: 1b (dinar de tipus semblant al núm. 1 del catàleg). En aquest cas, amb el mateix sistema utilitzat anteriorment, sols es representa la fórmula de la seca i la data.

El corpus numismàtic

El corpus documenta els diversos tipus de llegendes d'anvers i de revers representats en el catàleg i en l'apartat de monedes amb dades incompltes. Per a cada número de corpus es marquen amb lletres les variants de seca i any.

El sistema d'ordenació dels materials i la representació de les llegendes és semblant a l'utilitzat en el capítol de les monedes amb dades incompltes.

Amb el numeral I es representen les llegendes centrals d'anvers i de revers. Amb el numeral II °es representa la fórmula de la seca i de la data indicant les diverses variants d'escriptura documentades. Exemple:⁵

ابن هود (b) ابن ابي نصر // تاج الدولة (z) سليمان	I
الدرهم بسرقسطة سنة اربعين و	II
الدرهم بسرقسطة سنة اربعين	
الدرهم بسرقسطة اربعين (sic)	
الدرهم بسرقسطة سنة اربع	
الدرهم بسرقسطة سنة ار	

⁵ Núm. 41 del corpus numismàtic.

Definició de les llegendes

Àrea central de l'anvers

- (a) لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
- (b) لا إله إلا
الله وحده
- (c) لا إله إلا الله
محمد رسول الله

- (d) الله
لا إله إلا
- (e) لا إله إلا الله
- (f) محمد رسول الله
على ولى الله
- (g) لا إله إلا الله
وحده لا شريك له

Àrea marginal de l'anvers

- (m) بسم الله ضرب هذا الدرهم

Àrea central del revers

(z)	الامام هشام امير المؤمنين المويد بالله	(s)	الامام هشام المعتد بالله امير المؤمنين
(x)	الامام هشام المويد بالله امير المؤمنين	(r)	الامام هشام
(v)	الامام هشام المويد بالله	(q)	الامام عبد الله امير المؤمنين المويد بالله
(u)	الامام هشام امير المؤمنين	(p)	الامام عبد الله امير المؤمنين
(t)	الامام هشام امير المؤمنين المعتد بالله	(o)	الامام القاسم المامون امير المؤمنين

Àrea marginal del revers

محمد رسول الله ارسنه با لهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله ولو كره المشركون | (mm)

Abreviatures utilitzades en el catàleg

anv.	Anvers
AR	Plata
AR ¹	Billó
AR ²	Coure
AV	Or
BC	Bona conservació
ca.	<i>circa</i>
Cat.	Catàleg
làm.	Làmina
MC	Mala conservació
MMC	Molt mala conservació
núm.	Número
RC	Regular conservació
rev.	Revers
s/n	Sense número
AFA	Arxiu fotogràfic de l'autor
?	No es coneix la data o el nom de la seca

Institucions

ANS	American Numismatic Society (Nova York)
BM	British Museum (Londres)
BN	Bibliothèque National (París)
DAUV	Departament d'Arqueologia de la Universitat de València
GNC	Gabinet Numismàtic de Catalunya (Barcelona)
HSA	Hispanic Society of America (Nova York)
IEI	Institut d'Estudis Ilerdencs (Lleida)
IVDJ	Instituto de Valencia de Don Juan
KMB	Königliche Museen zu Berlin.
MAN	Museo Arqueológico Nacional (Madrid)
MAPA	Museo Arqueológico Provincial de Alicante
MCNB	Museu Comarcal de la Noguera (Balaguer)
ME	Museu d'Eivissa
MZ	Museo de Zaragoza
RAH	Real Academia de la Historia (Madrid)
STAL	Serveis Territorials d'Arqueologia a Lleida

CATÀLEG

I. BANŪ TUĞIB DE SARAGOSSA

AL MUŽAFFAR YAHYĀ b. MUNDIR
414-420 / 1023-1029

1. Dinar. Madīnat Saraqusṭa. 416 / 1025-26

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له

Rev.: الحاجب
الامام عبد الله
امير المؤمنين
المويبد بالله
يحيى

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: Alcorà IX, 33, fins a على

Marge rev.: بمدينة سرقسطة في سنة ست عشرة واربع مائة

Orla anv: _____
_____ m
_____ <<<<<<
_____ a

Orla rev.: _____
_____ m
_____ a

AV 3,65 20,70 — BC

MAN 158/3-88

Troballa, Còrdova (Tresor del carrer Cruz Conde)

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

2. Fracció de dinar. Madīnat Saraqusṭa. 418 / 1027-28

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له

Rev.: الحاجب
الإمام عبد الله
امير المؤمنين
يحيى

Ornament anv.: f

Sense ornament rev.

Marge anv.: mig retallat, sols es veuen unes poques lletres de l'Alcorà IX, 33

Marge rev.: ... سرقة سنة ثمان ...

Orles: _____
_____ m
_____ a

AV 0,91 12 — MBC

ANS 1917.225.1515.

Troballa (Newell Hoard)

Miles, núm. 333

MU'IZZ AL-DAWLA AL-MANŞŪR MUNDİR II b. YAHYĀ
420-430 / 1029-39

3. Dinar. Madīnat Saraqusṭa. 420 / 1029-30

Anv.: لا إله إلا
 الله وحده
 لا شريك له

Rev.: منذر
 الحاجب
 الامام عبد الله
 امير المؤمنين
 المويبد بالله
 معز الدولة

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: Alcorà IX, 33

Marge rev.: بمدينة سرقسطة سنة عشرين وار

Orles: _____
 _____ m
 _____ a

AV 3,15 23,30 — MBC.

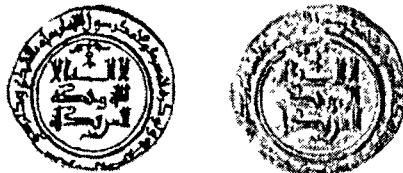
MAN 1958.3/89

Troballa, Còrdova (Tresor del carrer Cruz Conde)

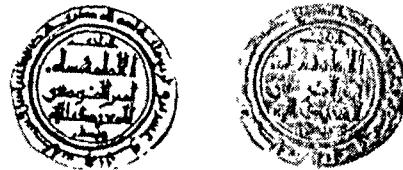
Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

4. Dinar. Madīnat Saraqusṭa. 423 / 1031-32

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لَا شرِيكَ لَهُ (floral)

Rev.: الحاجب
الإمام هشام
أمير المؤمنين
المعتاد بالله
منذر

Dibuix de Codera

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: Alcorà IX, 33, completa

Marge rev.: بمدينة سرقسطة سنة ثلث وعشرين واربع مائة

Orles:

AV 3,88 22,00 — BC

ANS 1001.1.15777 (HSA)

Codera (1879), làm. XVII, núm. 1; Prieto, núm. 226a; Miles, núm. 334

5. Dinar. Madīnat Saraqusṭa. 424 / 1032-33

Anv. i rev. com el núm. 4 *

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: Alcorà IX, 33

Marge rev.: ... بِمَدِينَةِ سُرْقَسْطَةِ سَنَةِ أَرْبَعٍ وَّ عَشْرِينَ

Orles: _____

m
a

AV 3,20 22,00 — MBC

Arxiu de Tawfiq Ibrāhīm
Tawfiq Ibrāhīm (1991), núm. 8

---

* La lletra ، de la paraula لـعـشـرـيـكـلـهـا a la llegenda de l'anvers té terminació floral.

6. Fracció de dinar. Madīnat Saraqusṭa. 426 / 1034-35

Anv.: الحاچب

لَا إِلَهَ إِلا

الله وحده

لَا شرِيكَ لَهُ

مَنْزُورٌ

Rev.: نبیل

الإمام هشام

أمير المؤمنين

المعتاد بالله

Sense ornament anv.

Ornament rev.:

Marge anv.: Alcorà IX, 33

Marge rev.: ... سَنَةُ سِتٍّ وَ عَشْرِينَ وَ ...

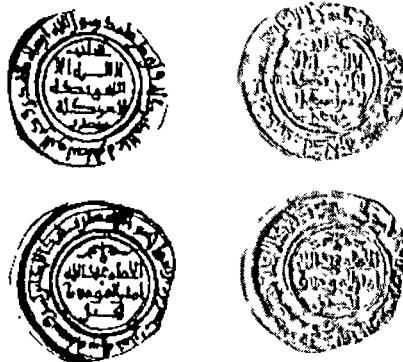
Orles: $\frac{m}{a}$

AV 0,90 13,00 — BC

Arxiu de Tawfīq Ibrāhīm
Tawfīq Ibrāhīm (1991), núm. 9

7. Dinar. Saraqusṭa. 428 / 1036-37

Anv.: الحاچب
الله الا
الله وحده
لا شريك له
مندر

Rev.: الامام عبد الله
امير المؤمنين
لبيل

Dibuix de Codera

Sense ornament anv.

Ornament rev.:

Marge anv.: Alcorà IX, 33, fins a كلہ

Marge rev.: بسرقسطة سنة ثمان وعشرين واربعما *

Orles:
m
a

AV 3,02 22,00 — BC

ANS 1001.1.15778 (HSA, exemplar Codera)

Codera (1879), làm. XVII, núm. 2; Vives, núm. 1140; Prieto, núm. 229; Miles, núm. 335

* El numeral اربع ماية és escrit amb la forma

8. Fracció de dinar. Nom de la seca i data il·legibles (ca. 428 / 1036-37)

Anv. i rev. com el núm. 7

Sense ornament anv.

fins

Ornament rev.: _____

Marges: rastres.

Orles: rastres.

AV   1,03   14,00   —   RC

ANS 1917.215.1516

Troballa (Newell Hoard)

Miles, núm. 337

9. Fracció de dinar. Saraqusta. 428 / 1036-37

Anv.: لا إله إلا

الله وحده

لا شريك له

Rev.: الامام عبد الله

ر (و) امير المؤمنين (florals)

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Marge anv.: Alcorà IX, 33, fins a ولو كر

Marge rev.: ... و عشرين و سرتقسطة سنة ثمان و

Orles:

AV 1,71 17,00 — BC

ANS 1001.1.15779 (HSA, exemplar Codera)*

Codera (1879), lám. XVII, núm. 3; Vives, núm. 1141; Prieto, núm. 230; Miles, núm. 336

* Segons Vives hi havia un únic exemplar en la col·lecció Codera.

10. Dinar. Saraquṣṭa. 428 / 1036-37

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
يحيى

Rev.: الحاجب
الامام هشام
امير المؤمنين
المؤيد بالله
منذر

Ornament anv.:

Sense ornament rev.:

Marge anv.: Alcorà IX, 33, fins a كله

Marge rev.: بسرقسطة سنة ثمان وعشرين و اربعما *
* اربعما is written with the form اربع ماية. Es constata el mateix fet en la moneda núm. 7 del catàleg.

Orles:

AV 4,510 21,40 — BC

MAN 1958.3/91

Troballa, Còrdova (Tresor del carrer Cruz Conde)
Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

---

* El numeral اربعما és escrit amb la forma اربع ماية. Es constata el mateix fet en la moneda núm. 7 del catàleg.

11. Dinar. Saraquṣṭa. 428 / 1036-37

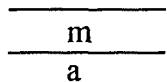
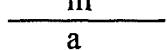
Anv. i rev. com el núm. 10

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: Alcorà IX, 33, fins a كلہ

Marge rev.: بسرقسطة سنة ثمان وعشرين واربع

Orles:

AV 4,53 22,90 — BC

MAN 1958.3/92

Troballa, Còrdova (Tresor del carrer Cruz Conde)

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

12. Fracció de dinar. Nom de la seca i la data il·legibles

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
من ذر

Rev.: .....
الامام هشام
امير المؤمنين
المعتاد بالله

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: borrós

Marges: Rastres

Orles: $\frac{m}{a}$

AV 0,78 11,00 — BC

ANS 1917.215.1517
Troballa (Newell Hoard)
Miles, núm. 338

13. Dirham. Saraqusta. 430 / 1038-39

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
محمد ؟

Rev.: المنصور
الامام عبد الله
امير المؤمنين
مندر

Dibuix de Codera

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: سرقسطة سنة ثلاثين و ا... مایة

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a الدين

Orla anv:

m

a

Orla rev.:

m

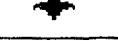
a

AR 2,61 24,00 — RC (dues perforacions)

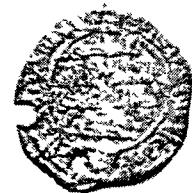
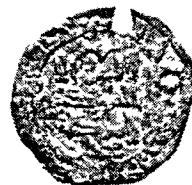
ANS 1001.1.15815 (HSA, exemplar Codera)
Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)
Codera (1881a), núm. 1; Miles, núm. 340

14. Dirham. Saraqusta. 430 / 1038-39

Anv. i rev. com el núm. 13

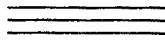
Ornament anv.:

Sense ornament rev.

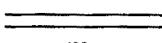
سرقسطة سنة ثلاثين واربع مائة

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a

Orla anv:

m

a

Orla rev.:

m

a

AR 2,58 25,00 3 RC (dues perforacions)

MAN 83/1/3 (exemplar Vives)

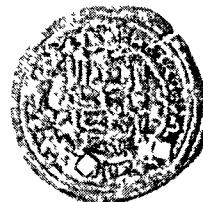
Vives, núm. 1142; Navascués, núm. 726

15. Dirham. Saraqusta. 430 / 1038-39

Anv. i rev. com el núm. 13

Ornament anv.:

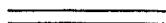
Sense ornament rev.

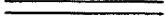
Marge anv.: سرقسطة سنة ثلاثين و اربعمايا

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orla anv:

m
a

Orla rev.:

m
a

AR 3,95 26,00 — RC (dues perforacions)

ANS 1001.1.15816 (HSA, exemplar Codera) *

Miles, núm. 341

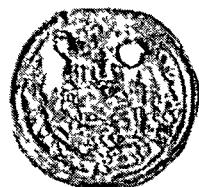
* Segons Vives, hi havia tres dirhams d'aquest tipus en la col·lecció Codera. Els altres dos, tal com suposava Miles, són els números 340 i 339 del seu catàleg. Ara no hi ha cap dubte, aquest treball identifica aquests exemplars amb els que publicà Codera (1881a) quan va fer conèixer la troballa del carrer de la Paja de Saragossa i (1884a, pàg. 312-313), quan es va qüestionar l'atribució d'aquests exemplars a Mundir I o bé a Mundir II.

16. Dirham. Saraqusta. 430 / 1038-39

Anv. i rev. com el núm. 13

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: سرقسطة سنة ثلاثين واربع

Marge rev.: borrós

Orla anv: =====

m

a

Orla rev.: =====

m

a

AR 3,55 25,00 — RC (dues perforacions)

ANS 1001.1.15814 (HSA, exemplar Codera)

Prieto, núm. 231, làm. 9; Miles, núm. 339

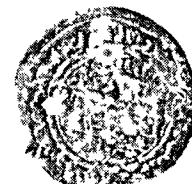
‘ABD ALLĀH b. AL-HAKAM
430-431 / 1039

17. Dirham. Saraqusṭa. 430 AH = 1039 AD

Anv.: لا إله إلا
 الله وحده
 لا شريك له (floral)

Rev.: الحاجب
 الامام هشام
 المويبد بالله
 امير المؤمنين
 عبد الله

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ثلثين وار: *

Marge rev.: borrós

Orla anv.:

 m
 a

Orla rev.:

 m
 a

AR 2,98 24,00 — BC (dues perforacions)

ANS 1001.1.15813 (HSA; exemplar Codera)
 Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)
 Codera (1884), núm. 1; Vives, núm. 1143; Prieto, núm. 232; Miles, núm. 342

* Prieto transcriu سنت en lloc de سنة.

II. BANŪ HŪD DE SARAGOSSA
AL-MUSTA'İN ABŪ-AYYŪB SULAYMĀN B. HŪD, 431-38 /
1039-47

سرقسطة

18. Dirham. Saraqusṭa. 431 / 1039-40

Anv.: لا إله إلا
 الله وحده
 لا شريك له
 ابن هود

Rev.: الحاجب
 الامام هشام
 امير المؤمنين
 المويبد بالله

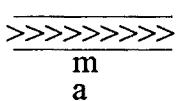

Ornament anv.: borrós

Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) سنة احدى و ثلث بسرقسطة

Marge rev.: borrós

Orla anv.:

Orla rev.: borrosa

AR1 2,64 26,00 — RC/MC

ANS 1001.1.15812 (HSA)
 Vives, núm. 1144; Prieto, núm. 233; Miles, núm. 352

19. Dirham. Saraqusṭa. 431 / 1039-40

Anv.: لا إله إلا

الله وحده

لا شريك له

ابن هود

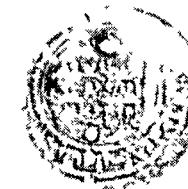

Rev.: بالله

المستعين

الامام هشام

المoid بالله

Dibuix de Codera

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و ثلثين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____

m
_____
a

AR1 4,60 24,00 — RC (dues perforacions)

ANS 1001.1.15811 (HSA, exemplar Codera)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera (1881a), núm. 2; Vives, núm. 1145; Prieto, núm. 234a; Miles, núm. 353

20. Fracció de dinar. Nom de la seca i la data borrosos (ca. 431 / 1039-40)

Anv. i rev. com el núm. 19

Sense ornaments

Marges: rastres

Orles: $\frac{m}{a}$

AV 11,00 0,60 — BC

ANS 1917.215.1518
Troballa (Newell Hoard)
Miles, núm. 343

21. Fracció de dinar. Nom de la seca borrós. 431 / 1039-40

Anv.: ابن

الله لا

الله وحده

لا شريك له

هود

Rev.: بالله

المستعين

الامام هشام

المويد بالله

Sense ornament anv.

Ornament rev.: _____

Marge anv.: ... سنة احدى و ثلاثين وا

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a و دين

Orla anv.: ..... m
..... a

Orla rev.: ..... m
..... a

AV 1,28 12,15 — RC

MAN 107.04/14

Navascués, núm. 727; Soler, núm. I

22. Fracció de dinar. Nom de la seca borrós. 43X (ca. 431 / 1039-40)

Anv. i rev.: com el núm. 21

Sense ornaments

Marge anv.: ... وَ بْنَ...

Marge rev.: Alcorà IX, 33, rastres

Orles:

_____

m

.....

a

AV   1,21   13,00 — BC

ANS 1917.215.1519

Troballa (Newell Hoard)

Miles, núm. 344

23. Fracció de dinar. Nom de la seca i la data borrosos (ca. 431 / 1039-40)

Anv. i rev.: com el núm. 21

Sense ornaments

Marges: rastres

Orles:

$$\frac{m}{a}$$

AV 0,88 11,00 — BC

ANS 1917.215.1520
Troballa (Newell Hoard)
Miles, núm. 345

24. Dirham. Saraquṣṭa. 432 / 1040-41

Anv.: لا إلَهَ إِلا

الله وحده

لا شريك له

عَلَى

Rev.: المستعين بالله

الإمام هشام

امير المؤمنين

الموالي بالله

Ornament anv.: _____ o _____

Ornament rev. : _____ ♦ ♦ _____

Marge anv.: بسرقة سنة اثننتين و ثلثة

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____ m _____
a

AR 2,989 24,05 — RC

MAN 83/1/6

Vives, núm. 1146; Prieto, núm. 236; Navascués, núm. 728; Soler, núm. 2

25. Fracció de dinar. Nom de la seca i la data retallats (ca. 432 / 1040-41) *

Anv.: لا إلٰه إلا
الله وحده

لا شريك له

احمد

Rev.: بالله المستعين

الإمام هشام

امير المؤمنين

المويد بالله

Ornament anv.: _____ o _____

Ornament rev. : _____
• _____

Marges: rastres.

Orla anv.: _____ m _____
a

Orla rev.: .....
a

AV 0,71 11,00 — BC

ANS 1917.215.1520 (HSA)

Vives, núm. 1154; Miles, núm. 346

---

* Una fracció de dinar amb el mateix tipus de llegendes d'anvers i de revers en Prieto, núm. 238 amb nom de seca Saraguṣṭa i data [4]32, corresponent al núm. 25b d'aquest catàleg..

لاريدة

26. Dirham. Lāridā. * 436 / 1044-45

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
أحمد

Rev.: بالله
المستعين
الامام هشام
امير المؤمنين

Dibuix de Codera

↑
Ornament anv.: _____
Sense ornament rev.

بـلـارـيـدـة سـنـة سـتـة ** (sic) وـ ثـلـثـيـن وـ أـرـبـعـة

Marge rev.: Alcorà IX, 33, completa

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR1 3,43 24,00 — RC (dues perforacions)

ANS 1001.1.15802 (HSA)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera (1881a), núm. 4; Vives, núm. 1151; Prieto, núm. 240b, lám. 9; Miles, núm. 357

* Codera, Vives i Prieto llegiren el nom de la seca com مـلـاـنـدـلـس. Miles, hi llegí Tawfiq Ibrāhīm va revisar la lectura d'aquesta moneda i proposà el nom de لـارـيـدـة, correcció que consta en la base de dades informatitzada de l'ANS. L'estudi comparatiu del nom de seca que apareix en aquesta moneda i el de l'exemplar publicat per Nützel (núm. 557) permet constatar la mateixa grafia.

** El número سـتـة és escrit en la forma masculina: سـنـة.

27. Fracció de dinar. Nom de la seca i la data retallats (ca. 436 / 1044-45)

Anv. i rev. com el núm. 26

Ornament anv.: _____o_____

Sense ornament rev.

Marges: rastres de llegenda

Orla anv.: m
.....
a

Orla rev.: o.....o.....o
a

AV 1,04 11,70 — BC

MAN 104.462 (exemplar Vives)

Vives, núm. 1152; Prieto, núm. 240c; Navascués, núm. 729; Soler, núm. 10

الأندلس

28. Dirham. Al-Andalus. 436 / 1044-45 *

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
أحمد

Rev.: المستعين بالله
الامام هشام
(و) المويد بالله (floral)

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Marge anv.: بالأندلس سنة ست و ثلثين و اربع
Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a
الحق ليظهر

Orla anv.:

Orla rev.:

AR 3,49 23,00 — BC

KMB
Nützel, núm. 505

---

* Amb les mateixes llegendes d'anvers i de revers, hi ha dirhams amb nom de seca Saraqusta, datats l'any 436, i amb omissió del nom de la seca, datats l'any 437.

29. Dirham. Al-Andalus. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بالأندلس سنة ست و ثلثين و اربع

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR 2,06 23,00 — RC

KMB

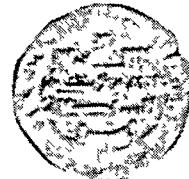
Nützel, núm. 506

30. Dirham. Al-Andalus. 436 / 1044-45

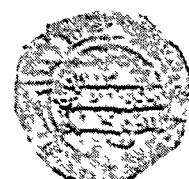
Anv. i rev.: com el núm. 28*

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

بالأندلس سنة ست و ثلاثين و اربع: Marge anv.

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.:

m
a

AR   2,54   23,00 — RC

KMB

Nützel, núm. 507

---

* La lletra و de la paraula المويد de la tercera línia del revers és floral.

31. Dirham. Al-Andalus. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Marge anv.: بالandalus سنة ست و ثلاثين و اربعه

Marge rev.: borrós

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR1 3,97 26,00 — RC (dues perforacions irregulars)

ANS 1001.1.15806 (HSA)

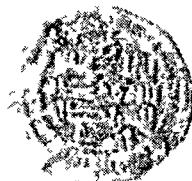
Prieto, núm. 241b; Miles, núm. 349

32. Dirham. Al-Andalus. 436 / 1044-45 *

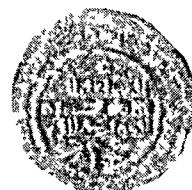
Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____

Marge anv.: ... سٌت ... بـالـانـدـلـسـ

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR2 3,42 24,00 — RC

ANS 1001.1.15805 (HSA)

Miles, núm. 351

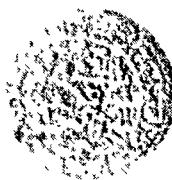
* Miles suggerí que la lectura del primer numeral de la data, que es troba mig esborrat, és سٌت.

33. Dirham. Al-Andalus. 436 / 1044-45

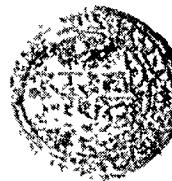
Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____

Marge anv.: بالandalus سنة ستة^{*} (sic) و ثلثة

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR2 4,19 23,00 — RC

ANS 1001.1.15804 (HSA)

Miles, núm. 350

---

* El número سـة es escrit en la forma masculina: ستة.

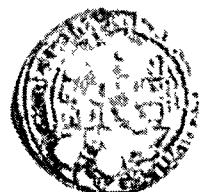
34. Dirham. Al-Andalus. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: ————— *

Ornament rev.: ————— •

Marge anv.: بالأندلس سنة ست و ثلاثين و

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a الحق لي

Orla anv.: —————
m
a

Orla rev.: —————
m
a

AR2 2,53 23,50 — RC (dues perforacions)

MAN 83/1/9 (exemplar Vives)

Vives, núm. 1150; Navascués, núm. 732; Soler, núm. 8

35. Dirham. Al-Andalus. 43X (ca. 436 / 1044-45) *

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: _____ *

Ornament rev.: _____ ●

Marge anv.: ... و ثلثين ... بالandalus

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____

m

a

Orla rev.: _____

m

a

AR 3,09 26,00 — RC

KMB

Nützel, núm. 509

---

* Un dirham amb les mateixes llegendes d'anvers i de revers, els mateixos ornamentals, datat l'any 436 i amb nom de seca Al-Andalus en Navascués, núm. 732.

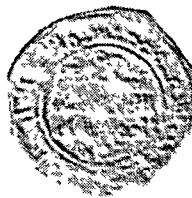
36. Dirham. Al-Andalus. 43X (ca. 436 / 1044-45)

Anv. i rev.: com el núm. 28

Sense ornament anv.

Ornament rev.: لـ

Marge anv.: (sic) ... و مـدـنـا بالـانـدـلـس سـنـة

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a الحق

Orla anv.:
                    m
                    a

Orla rev.:
                    m
                    a

AR   3,08   23,05   —   RC

KMB

Nützel, núm. 508

سرقسطة

37. Dirham. Saraqusṭa. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____

Marge anv.: * بسرقسطة سنة ستة ^{*}(sic) و ثلين و اربع مایة: **

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a لیظهره

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____

m
a

AR 2,87 25,70 12 RC

MAN 83/1/7 (exemplar Vives, núm. 1148-1)

Vives, núm. 1148; Navascués, núm. 730; Soler, núm. 5

* El número سنتٌ es escrit en la forma masculina: سنتٌ.

** Vives i Prieto escriuen el numeral 400 en la forma: اربع مایة, però en la moneda es llegeix مایة اربع, lectura que també proposa Navascués.

38. Dirham. Saraquṣṭa. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornaments sense documentar

بسربسطة سنة ستة ^{*}(sic) و ثلاثين و اربع مائة: .

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a الحق

Orles: sense documentar

AR2 — 24,13 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158i

---

* El número سنت és escrit en la forma masculina: سنت.

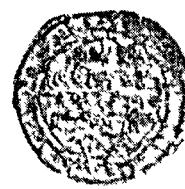
39. Dirham. Saraqusta. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.:

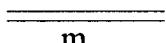
Ornament rev.:

بسرقسطة سنة ست و ثلثين و اربع مایة: Marge anv.

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a الحق لـ

Orla anv.: borrosa

Orla rev.:
m
a

AR1 2,58 24,00 — BC

ANS 1001.1.15810 (HSA)

Prieto, núm. 241a; Miles, núm. 354

40. Dirham. Saraquṣṭa. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28 *

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____ *

Marge anv.: بسر...طة سنة ستة ** (*sic*) و ثلاثين و اربع مایة:

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a بیظهره

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR1 3,77 26,00 — BC (dues perforacions)

ANS 1001.1.15809 (HSA)
Miles, núm. 355***

* La lletra ، de la paraula المويبد de la tercera línia del revers és floral.

** El número سنتٌ és escrit en la forma masculina: سنتٌ.

*** Vegeu nota pàg. 39.

41. Dirham. Saraqusṭa. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28 *

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقسطة سنة ست ...

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ظهره

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____

m
a

AR1 3,37 24,00 — MC (dues perforacions irregulars)

ANS 1001.1.15803 (HSA)

Miles, núm. 356

---

* La lletra و de la paraula المويد de la tercera línia del revers és floral.

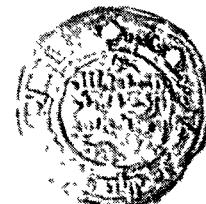
42. Dirham. Saraquṣṭa. 436 / 1044-45

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: _____

Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقسطة سنة ستة * (sic) و ثلاثين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ولو كره

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____

m
a

AR 4,68 27,00 — MC (dues perforacions)

MZ 2(65)

Exemplar no publicat anteriorment. Ornamentals inèdits

---

* El número ست es escrit en la forma masculina: ستة.

43. Dirham. Saraqusṭa. Data borrosa (ca. 436 / 1044-45)

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Marge anv.: ... قسْطَة فَسْر

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ظَهَرَ لِي

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR2 3,98 23,95 — MC (dues perforacions)

MAN 83/1/9

Navascués, núm. 733; Soler, núm. 7

44. Dirham. Nom de la seca i la data borrosos (ca. 436 / 1044-45)

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.: ————— ⊖

Ornament rev.: ————— •

Marge anv.: ... ﷺ

Marge rev.: borrós

Orla anv.: —————
                  m
                  a

Orla rev.: —————
                  m
                  a

AR2 3,87 23,00 — MC (dues perforacions irregulars)

ANS 1001.57.2465 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

45. Dirham. Nom de seca retallat. 43X (ca. 436 / 1044-45)

Anv. i rev.: com el núm. 28 *

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: borrós

Marge anv.: ... ﷺ [...]

Marge rev.: retallat.

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR2 2,12 22,00 9 MC (retallada)

MAN 83/1/8 (exemplar Vives, núm. 1148-2)
Navascués, núm. 731; Soler, núm. 9

---

* La lletra ، de la paraula المويبد de la tercera línia del revers és floral.

Omissió del nom de la seca

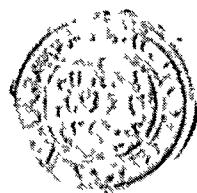
46. Dirham. Sense nom de seca. 437 / 1045-46

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.:

Ornament rev.:

بسم الله ضرب هذا الدرهم سنة سبع و ثلاثين و اربع

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ليظهره

Orla anv.:

m
a

Orla rev.:

m
a

AR1 3,76 24,00 — BC

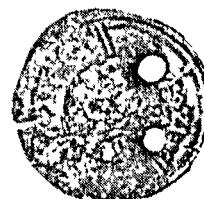
KMB

Nützel, núm. 523

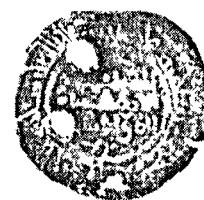
47. Dirham. Sense nom de seca. 437 / 1045-46

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornament anv.:

Ornament rev.: *

Marge anv.: بسم الله ضرب هذا الدرهم سنة سبع و ثلاث...:

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ليظهره

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR1 3,68 26,00 — BC (dues perforacions)

ANS 1001.1.15807 (HSA)

Miles, núm. 358**

---

* Rastres d'ornament damunt de la llegenda del revers.

** Vegeu nota pàg. 39.

48. Dirham. Sense nom de seca. 437 / 1045-46

Anv. i rev.: com el núm. 28

Sense ornament anv.

Ornament rev. : _____

Marge anv.: بسم الله ضرب هذا الدرهم ... سبع و ...ين و اربع ... *

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR1 3,04 25,00 — BC (dues perforacions i una obertura en el cspell)

ANS 1001.1.15808 (HSA)

Miles, núm. 359**

* La llegenda del marge de l'anvers és parcialment borrosa. Miles constata que entre la paraula الدرهم i el numeral سبع no hi ha prou espai per a encabir-hi el nom de la seca.

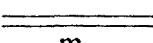
** Pel que fa a la llegenda del revers, vegeu nota pàg. 39.

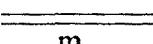
49. Dirham. Sense nom de seca. 437 / 1045-46

Anv. i rev.: com el núm. 28

Ornaments sense documentar

بسم الله خرب هذا الدرهم سنة سبع هـ...
Marge rev.: Alcorà IX, 33

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR1 — 26,67 — BC (dues perforacions)

BM

Lane Poole, núm. 158j

50. Dirham. Nom de la seca i la data retallats (ca. 437 / 1045-46) *

Anv.: لا إله إلا الله

الله وحده

لا شريك له

احمد

Rev.: بالله

المستعين

الامام هشام

المؤيد بالله

Sense ornaments.

Vorelles retallades**

AR 1,485 15,90 — MMC

MAN 83/1/10

Navascués, núm. 734; Soler, núm. 11

---

* Hi ha dos dirhams amb les mateixes llegendes d'anvers i de revers, datats l'any 437, l'un amb nom de seca Saraqusta (Prieto, núm. 242a), i l'altre amb omissió del nom de la seca (Prieto, núm. 242b). Aquests exemplars corresponen als núm. 50b i 50c de l'apèndix que recull les monedes amb dades incompltes.

** Hi manquen les llegendes marginals i les orles.

51. Fracció de dinar. Nom de la seca i la data retallats

Anv.: لا إله إلا الله

الله وحده

أحمد

Rev.: بالله

المستعين

الامام هشام

المويبد بالله

Dibuix de Codera

Sense ornaments

Sense llegendes marginals

Orles: .....
a

AV 1,05 13,00 — RC

ANS 1001.1.15780 (HSA)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera (1881a), núm. 5; Prieto, núm. 243; Miles, núm. 347

Fraccions de dinar. Nom de la seca i la data retallats

Anv. i rev.: com el núm. 51

Ornament anv.: ————— •

Sense llegendes marginals

Orles: ——————
a

52. AV 1,05 13,75 — MC (fragmentada)

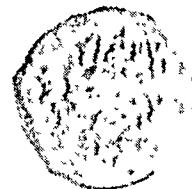
MAN 104.464
Navascués, núm. 735; Soler, núm. 12

53. AV 0,80 11,20 — BC

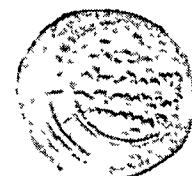
IEI 4007
Soler, núm. 13

54. Dirham. Saraqusta. Data borrosa

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
أحمد

Rev.: المستعين
الامام هشام
امير المؤمنين
المؤيد بالله

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقس...
Marge rev.: Alcorà IX, 33

Orla anv.:
              m
              a

Orla rev.:
              m
              a

AR   3,90   23,50   —   MC (encuny desplaçat)

KMB
Nützel, núm 522 *

---

* Nützel llegeix en la primera línia de la llegenda del revers, però en la moneda es llegeix solament، المستعين، per la qual cosa penso que el catàleg de Nützel reproduceix una errada d'impremta o bé una lectura de l'autor que no correspon a aquesta moneda.

55. Fracció de dinar. Nom de la seca i la data retallats

Anv.:   الله
                لا إله إلا
                الله
                احمد

Rev.:   المستعين
                الامام هشام
                المويد بالله

Ornament anv. : _____

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles: _____
                a

AV   0,795 11,55 — RC

MAN 104.463

Vives, núm. 1155; Prieto, núm. 244; Navascués, núm. 736; Soler, núm. 14

Fraccions de dinar. Nom de la seca i la data retallats

Anv. i rev.: com el núm. 55

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Dibuix de Codera   Núm 56

Orla anv.: _____
a

Orla rev.: .....
a

56. AV 0,97 12,00 — RC

ANS 1001.1.15782 (HSA)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja) *

Codera (1881a), núm. 6; Miles, núm. 348

57. AV 0,827 10,00 — RC

ANS 1001.57.2463 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

58. AV 0,618 10,00 — RC

ANS 1001.57.2464 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

* Codera (1881, pàg. 304) diu que aquest exemplar pertany a Mariano Lahoz. La coincidència entre el dibuix que reproduceix la publicació de Codera i l'exemplar avui conservat a l'ANS és absoluta, per la qual cosa és pot afirmar que són la mateixa moneda.

59. Dirham. Sense nom de seca i sense data

Anv.: محمد رسول الله
علي و لى الله

Rev.: * المستعين

Sense ornament anv.

Ornament rev.: — • • —
•

Sense llegendes marginals

Sense orles

AR 1,53 14,50 — RC

KMB
Nützel, núm. 524

---

* La llegenda del revers és dins una estrella de vuit puntes formada per dos quadats, de costats còncaus. Hi ha punts a dins i a fora de l'estrella.

60. Dirham. Sense nom de seca i sense data

Anv. i rev.: com el núm. 59 *

Sense ornament anv.

Ornament rev.: — • • —
•

Sense llegendes marginals.

Orles: —————
a

AR 1,03 14,50 — RC

KMB
Nützel, núm. 525

---

* Vegeu nota pàg. 56.

61. Dirham. Sense nom de seca i sense data

Anv.: محمد رسول الله :
علي و لى الله
احمد

Rev.: * المستعين

Ornament anv.: —————

Ornament rev.: —————

Sense llegendes marginals.

Orla anv.: esborrada

Orles: —————
a

AR 2,09 17,50 — MC

KMB
Nützel, núm. 526

---

* Vegeu nota pàg. 56.

62. Dirham. Sense nom de seca i sense data

Anv. i rev.: com el núm. 61 *

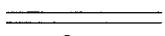

Ornament anv.:

Ornament rev.:
•

Sense llegendes marginals.

Orles:
a

AR 1,03 14,00 — MC

KMB
Nützel, núm. 527

---

* Vegeu nota pàg. 56.

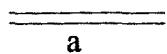
63. Dirham. Sense nom de seca i sense data

Anv. i rev.: com el núm. 61 *

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Sense llegendes marginals

Orles:

AR 0,90 15,00 — MC

KMB
Nützel, núm. 528

---

* Vegeu nota pàg. 56.

64. Dirham. Sense nom de seca i sense data

Anv. i rev.: com el núm. 61 *

Ornament anv.:

Ornament rev.:
•

Sense llegendes marginals

Orles:
a

AR 0,75 13,00 — MC

KMB
Nützel, núm. 529

---

* Vegeu nota pàg. 56.

TĀĞ AL-DAWLA SULAYMĀN b. YŪSUF
438-41 / 1046-50

سرقسطة

65. Dirham. Saraqusṭa. 439 / 1047-48

Anv.: لا إله إلا
 الله وحده
 لا شريك له (floral)

Rev.: الحاجب
 الإمام هشام
 المويبد بالله (floral)

Dibuix Codera

Ornament anv.: ————— ↑ —————

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة تسع

Marge rev.: Alcorà IX, 33

Orla anv.: —————
 m
 a

Orla rev.: —————
 m
 a

AR 3,88 24,00 — MBC

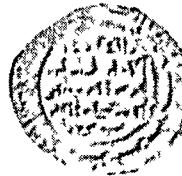
ANS 1001.1.15817 (HSA, exemplar Codera, ex Mariano Lahoz)
 Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)
 Codera (1881a), núm. 10; Vives, núm. 1156; Prieto, núm. 259; Miles, núm. 365

66. Dirham. Saraqusta. 440 / 1048-49

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له (ornamental)

Rev.: الحاچب
الامام هشام
امير المؤمنين
المؤيد بالله
سلیمان

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين و

Marge rev.: borrós

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR 3,30 24,00 — BC

KMB
Nützel, núm. 510

67. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data*

Anv.: لا إله إلا الله وحده

بكر نصر

Rev.: الحاجب الإمام هشام

المويد بالله

Dibuix Codera

Ornament anv.: —————○—————

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles: .....
.....
a

AV 1,26 15,00 — RC

ANS 1001.1.15785 (HSA, exemplar Codera)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

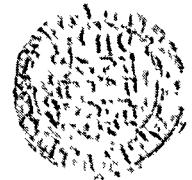
Codera (1881a), núm. 13; Vives, núm. 1158; Prieto, núm. 258; Miles, núm. 364

* Codera (1881a, 307) valorà la dificultat de llegir el nom de la tercera línia del revers d'aquesta moneda. En un primer moment, considerà la lectura del nom بكر نصر paleogràficament correcta, encara que optà per llegir el nom ادريس, el qual després reproduïxen Vives, Prieto i Miles en les seves publicacions. Tanmateix, la primera proposta de lectura de Codera em sembla la més factible perquè permet d'establir un lligam entre aquesta peça i les que aquest mateix governant fa amb el nom ابن ابى نصر.

Vives, Prieto i Miles, basant-se en el gravat d'aquesta moneda, l'atribueixen a Saragossa.

68. Dirham. Saraqusṭa. 440 / 1048-49

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
ابن ابى نصر

Rev.: الحاجب
الإمام هشام
امير المؤمنين
المؤيد بالله
سلیمان

Ornament anv.: ————— *

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين:

Marge rev.: borrós

Orla anv.: —————
m
a

Orla rev.: —————
m
a

AR 2,99 23,00 — BC

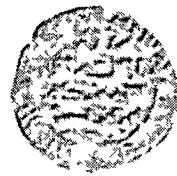
KMB
Nützel, núm. 511

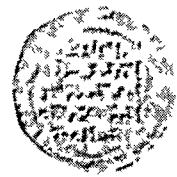
⁺ La lletra بِي de la paraula ابى és ornamental. El mateix tret epigràfic es troba en totes les monedes on hi ha la llegenda ابن ابى نصر, números 68 a 157 del catàleg.

69. Dirham. Saraqusṭa. 440 / 1048-49

Anv.: ابن هود
لا اله الا
الله وحده
ابن ابى نصر

Rev.: الحاجب
الامام هشام
امير المؤمنين
المؤيد بالله
سليمن

Ornament anv.: —————
————— • —————

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: borrós

Orla anv.: —————
————— m —————
————— a —————

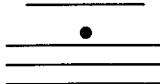
Orla rev.: —————
————— m —————
————— a —————

AR 2,71 21,50 — BC

KMB
Nützel, núm. 512

70. Dirham. Saraqusṭa. 440 / 1048-49

Anv. i rev. com el núm. 71

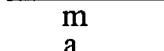
Ornament anv.:

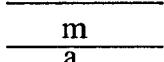

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة اربعين^{*} (*sic*)

Marge rev.: borrós

Orla anv.:

Orla rev.:

AR 2,39 22,50 — BC

KMB

Nützel, núm. 513

---

* Omissió de la paraula *بـ*.

71. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv.: سليمان *

لا اله الا الله

ابن ابى نصر

Rev.: الحاجب

الامام هشام

المويبد بالله

Dibuix de Codera

Ornament anv.: ——————

Ornament rev.: ——————

Sense marges

Orles: ——————

.....

a

AV 0,93 13,00 — RC

ANS 1001.1.15783 (HSA, exemplar Codera)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera (1881a), núm. 12; Vives, núm. 1159; Prieto, núm. 249; Miles, núm. 360

* La lletra ج de la paraula سليمان és floral. Un ornament semblant, a la mateixa lletra, es pot veure en la moneda núm. 72 d'aquest catàleg.

72. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev.: com el núm. 71

Sense ornament anv.

Ornament rev.: ————— • —————

Sense llegendes marginals

Orles: —————
.....
— a —

AV 0,666 12,00 — RC

ANS 1001.57.2471 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

73. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv.: لا إله إلا الله وحده

ابن أبي نصر

Rev.: الحاجب الإمام هشام

المويد بالله

سليم

Ornament anv.: ——————

Ornament rev.: •—————

Sense llegendes marginals

Orles: .....
—————
a

AV 1,53 12,00 — RC

ANS 1001.1.15784 (HSA, exemplar Codera)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera (1881a), núm. 8*; Prieto, núm. 250, làm. 10; Miles, núm. 361

---

* La fracció de dinar reproduïda a la làmina de Codera té les mateixes llegendes, ornamentals i un cospell d'identiques dimensions que aquesta moneda. Advertim, però, que el litògraf va situar erròniament les llegendes.

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev.: com el núm. 73

Ornament anv.: —————•—————

Sense ornament rev.

Núm. 74

Sense llegendes marginals .

74. Orles: ——————
a

AV 1,062 12,00 — RC

ANS 1001.57.2473 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

75. Orles: ——————
a

AV 0,820 12,80 — MC (hi manca un fragment)

MAN 104.475
Vives, núm. 1160; Navascués, núm. 737; Soler, núm 15

76. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv.: ابن
 لا إله إلا
 الله وحده
 ابى نصر

Rev.: الحاجب
 الامام هشام
 المويبد بالله
 سليمان

Dibuix de Codera

Sense ornaments

Sense llegendes marginals

Orles: .....
a

AV 0,96 12,00 — RC

ANS 1001.1.15786 (HSA, exemplar Codera)
 Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)
 Codera (1881a), núm. 11; Miles, núm. 362

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev.: com el núm. 76

Sense ornaments

Sense llegendes marginals

Núm 77

Núm 78

Orles: .....
a

77. AV 0,761 11,00 — RC

ANS 1001.57.2472 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

78. AV 0,520 11,15 — BC

MAN 104.477

Vives, núm. 1161; Prieto, núm. 251; Navascués, núm. 738; Soler, núm. 16 *

* Vives relaciona dos exemplars amb aquest tipus en la seva col·lecció. Ara, en el monetari del MAN només se n'hi troba un.

79. Dirham. Saraqusta. 440 / 1048 - 1049

Anv.: ابن هود
لا إله إلا
الله وحده
* ابن أبي نصر

Rev.: تاج الدولة
الإمام هشام
 Amir المؤمنين
المؤيد بالله
سليمان

Sense ornaments

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a علی لا

Orla anv.: $\overline{\overline{m}}$
 $\overline{a}$

Orla rev.: $\overline{\overline{m}}$
 $\overline{a}$

AR 4,132 23,00 — RC (petita osca en el marge)

ANS 1001.57.2466 (HSA-2, exemplar Codera)
Codera-1879, làm. XVII, núm. 4

* La lletra ى de la paraula ابن ا fa un arabesc que s'assembla a una lletra ج

80. Dirham. Saraquṣṭa. Data borrosa.

Anv. i rev.: com el núm. 79*

Sense ornamentals

Marge anv.: borrós.

Marge rev.: Alcorà IX, 33

Orles sense documentar.

AR — 22,86 — RC

BM.

Lane Poole, núm. 158n

---

* La lletra ζ de la paraula $\zeta\zeta!$, igual que la moneda 79 del catàleg, acaba formant un arabesc que sembla la lletra ζ . En el catàleg del British Museum, aquest final ornamental de la lletra ζ es desvincula de la lletra de què forma part i es posa una ζ per sota de la quarta línia de l'anvers.

81. Dirham. Saraquṣṭa. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Sense ornament anv.

Ornament rev.: ○ ○

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a لیظهره

Orla anv.: m
a

Orla rev.: m
a

AR   3,21   21,50   —   BC

KMB.

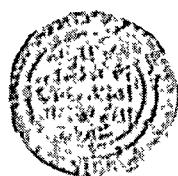
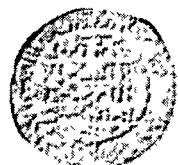
Nützel, núm. 516

82. Dirham. Saraquṣṭa. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

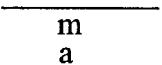
Ornament anv.:

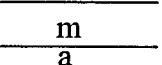
Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: borrós

Orla anv.:

Orla rev.:

AR 3,32 22,00 — BC

KMB.

Nützel, núm. 515

83. Dirham. Saraqusta. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: ... سَنَةِ أَرْبَعِينِ وَأَكْثَرٌ

Marge rev.: borrós

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR 4,38 23,00 — BC

KMB

Nützel, núm. 518

84. Dirham. Saraqusṭā. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.:
 _____
 _____
 _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a على الدين

Orla anv.: _____
 m
 a

Orla rev.: m
 a

AR 2,625 22,40 — BC

MAN 83/1/13

Vives, núm 1163; Navascués, núm 740; Rodríguez Lorente, Tawfiq Ibrāhīm (1985), làm. XII, núm. 4* ; Soler, núm. 18

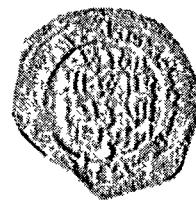
---

* El dibuix de l'exemplar de la làmina de Delgado reproduceix fidelment aquesta moneda. Vives, en el llistat d'índex de preus on relaciona el nombre d'exemplars documentats per ell d'un determinat tipus, indica que n'hi ha un de la seva pròpia col·lecció (cf. Vives, 1893, 508).

85. Dirham. Saraqusta. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.

Anvers

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33

Orla anv.: —————
                  m
                  a

Orla rev.: —————
                  m
                  a

AR   5,27   26,50   —   BC

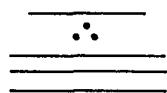
KMB

Nützel, núm. 514

86. Dirham. Saraquṣṭa. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.

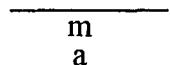

Sense ornament rev.

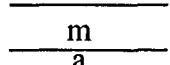
Marge anv.: (sic) بسرقسطة سنة اربع

Marge rev.: Alcorà IX, 33

Orla anv.:

Orla rev.:

AR 3,629 24,13 — BC

BM

Lane Poole, núm. 158m, làm. VI

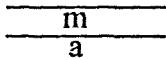
87. Dirham. Saraquṣṭā. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين و
Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a الدین

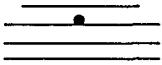
Orles:

AR 4,05 — — BC

BNP
Lavoix, núm. 445

88. Dirham. Saraquṣṭa. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.

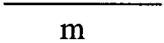
Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) ^{*}بسرقسطة اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a الدين

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR 2,06 24,00 — BC

KMB
Nützel, núm. 517

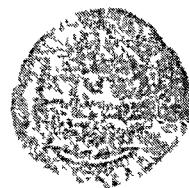
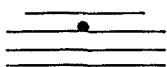
---

* Omissió de la paraula سنت.

89. Dirham. Saraqusta. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: encuny desplaçat

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____
m
a

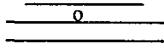
AR 3,534 24,00 — RC

ANS 1001.57.2482 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

90. Dirham. Saraqusṭa. 440 / 1048-49 *

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.

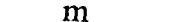
Sense ornament rev.

Marge anv.: سَنَةُ أَرْبَعٍ ...

Marge rev.: borrós

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR 3,96 24,80 — MC (dues perforacions irregulars)

MAN 83/1/12

Cat. MAN (1892), núm. 436; Navascués, núm. 739

---

* El numeral que hi ha entre les paraules بَسْمَ اللَّهِ سَنَةٌ اَرْبَعٌ es veu borrós. Aquesta xifra en el catàleg del MAN de 1892 s'indica amb interrogants, els quals accompanyen tant el numeral اَحَدٍ com la xifra 441, que correspon a la datació de la moneda. Navascués, en canvi, llegeix اَرْبَعٌ, una lectura que considero vàlida, tenint en compte que els dinars de data [44]1 AH (cf. *infra*, Vives, núm. 1167; Navascués, núm. 743 = núm 103 d'aquest catàleg) són de diferent tipus.

91. Dirham. Saraquṣṭa. 440 / 1048-49

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.

Sense ornament rev.

Marge anv.: سطنة سنة ارب...
Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____

m
a

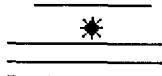
Orla rev.: _____
m
a

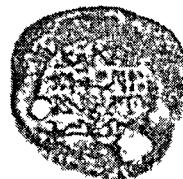
AR 1,581 18,00 — RC

ANS 1001.57.2481 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

92. Dirham. Nom de la seca i la data borrosos

Anv. i rev.: com el núm. 79

Ornament anv.:

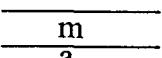
Sense ornament rev.

Marges: borrosos

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.:

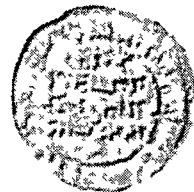
AR 3,544 26,00 — RC (dues perforacions).

ANS 1001.57.2483 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

93. Dirham. Saraquṣṭa. 440 / 1048-49

Anv.: ابن هود
 لا اله الا
 الله وحده
 ابن ابى نصر

Rev.: تاج الدولة
 الامام هشام
 المويد بالله
 سليمان

Sense ornaments

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a على

Orla anv.: $\frac{m}{a}$

Orla rev.: $\frac{m}{a}$

AR 3,78 22,50 — BC

KMB
 Nützel, núm. 519

Dirhams. Saraquṣṭa. 440 / 1048-49

Anv. i rev. com el núm. 93

Ornament anv

Sense ornament rev.

94. Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Num 94

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a الدين

Num 95

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR 4,97 24,45 — BC

MAN 83/1/15 (exemplar Vives, núm. 1162-1)

Vives, núm. 1162; Prieto, núm. 253; Navascués, núm. 742; Soler, núm. 21

95. Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين و

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR 5,06 23,00 — BC (una obertura en el cospell)

KMB

Nützel, núm. 520

96. Marge anv.: بسرقسطة سنة اربعين

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR 4,29 24,70 — MC (una marca d'intent de perforació)

MAN 83/1/14 (Exemplar Vives, núm. 1162-2)

Navascués, núm. 741; Soler, núm. 20

97. Marge anv.: بسرقسطة سنة ...

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR 2,72 23,00 — RC *

KMB

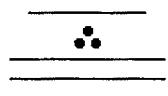
Nützel, núm. 521

* Revers reencunyat. La segona i la tercera línia estan sobreposades. Solament hi ha rastres d'alguna lletra de les paraules **الامام مشام**.

98. Dirham. Sense seca. Sense data (ca. 440 / 1048-49)

Anv. i rev. com el núm. 93

Ornament anv.

Sense ornament rev.

Marges: rastres.

Orla anv.: $\frac{m}{a}$

Orla rev.: $\frac{m}{a}$

AR 1,64 19,00 — RC (Marges retallats)

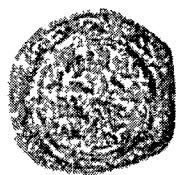
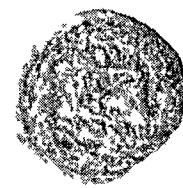
KMB

Exemplar no publicat anteriorment

99. Dirham. Saraqusta. Data borrosa (ca. 440 / 1048-49)

Anv. i rev. com el núm. 93

Ornament anv.: àrea borrosa
Sense ornament rev.

Marge anv.: ... سَنَةٌ بِسْرَقَسْطَةٍ
Marge rev.: borrós

Orla anv.: —————
                  m
                  a

Orla rev.: —————
                  m
                  a

AR   3,543   24,00   —   RC

ANS 1001.57.2467 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

100. Dinar. Saraquṣṭa. 441 / 1049-50

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
ابن أبي نصر

Rev.: تاج الدولة
الامام هشام
امير المؤمنين
المؤيد بالله
سليمان

Ornament anv.: —————

Ornament rev.: —————

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و اربعين و

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a کله

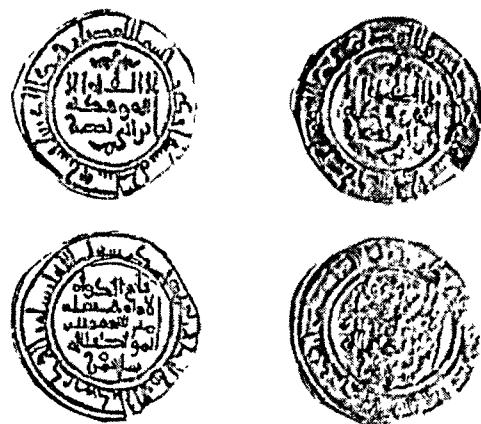
Orles:

AR 2,68 24,00 — BC

ANS 1001.57.2468 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

101. Dinar. Saraqusṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 100

Dibuix Codera

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a كله

Orles:

AR 2,69 24,50 — BC (una petita obertura en el cspell)

MAN 104.603

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera-1881a, núm. 7; Navascués, núm. 743; Soler, núm. 22

102. Dinar. Saraqusṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 100

Ornament anv.: _____

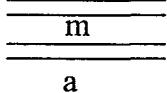
Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى

Marge rev.: retallat en part

Orles:

a

AR 1,392 19,00 — MC (en dos fragments i hi manca una part de la moneda)

ANS 1001.57.2470 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

103. Dinar. Saraqusta. 441 / 1049-50

Anv.: لا إلٰه إلٰه
الله وحْدَه
ابن ابى نصر

Rev.: تاج الدولة
الامام هشام
المويد بالله
سلیمن

Dibuix Codera

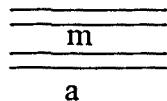
Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) بسرقسطة سنة احدى و اربعين

Marge rev.: retallat en part

Orles:

AR 3,107 24,00 — RC (en dos fragments i hi manca una part de la moneda)

ANS 1001.57.2469 (HSA-2, exemplar Codera)
Trobada, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)
Codera-1881a, núm. 9*

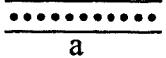
* La làmina de Codera solament reproduceix un sol dibuix dels dos fragments en què està trencada aquesta moneda. Després d'haver-se imprès la làmina, Codera recuperà l'altre fragment (Codera-1881a, 305, nota 1).

104. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Sense ornaments

Sense llegendes marginals

Orles:

AV   1,166 13,97 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158d

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.: _____

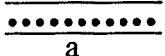

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Núm. 105

Orles:

Dibuix Codera, núm. 106

105. AV 1,175 13,40 — RC

MAN 104.469 (exemplar Vives, núm. 1165-1)

Vives, núm. 1165; Navascués, núm. 744; Soler, núm. 23

106. AV 1,122 14,00 — RC

ANS 1001.57.2474 (HSA-2, exemplar Codera)

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera-1881a, núm. 8

107. AV 0,860 14,00 — RC

ANS 1001.57.2475 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

108. AV 0,740 11,00 6 RC

IEI 3989

Soler, núm. 43

109. AV 0,820 12,00 2 RC

IEI 3988

Soler, núm. 42

110. AV 1,000 11,20 2 RC

IEI 3990
Soler, núm. 44

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Núm. 111

Orles: .....
a

111. AV 0,840 11,65 — RC

MAN 104.472 (Exemplar Vives, núm. 1165-2)
Navascués, núm. 745; Soler, núm. 24

112. AV 0,830 12,45 — BC

MAN 104.478 (Exemplar Vives, núm. 1165-3)
Navascués, núm. 746; Soler, núm. 25

113. AV 0,778 11,43 — RC

BM
Lane Poole, núm. 158h

114. AV 0,730 10,90 3 RC

IEI 3998
Soler, núm. 52

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

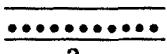
Ornament anv.: —

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Núm. 117

Orles:
a

115. AV 1,490 15,24 — RC

BM
Lane Poole, núm. 158e

116. AV 0,907 12,70 — RC

BM
Lane Poole, núm. 158f

117. AV 1,057 13,50 — RC

MAN 104.471 (Exemplar Vives, núm. 1165-4)
Navascués, núm. 747; Soler, núm. 26

118. AV 1,010 12,40 — RC

MAN 104.476 (Exemplar Vives, núm. 1165-5)
Navascués, núm. 750; Soler, núm. 61

*119. AV 0,910 13,00 — RC

ANS 1001.57.2479 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

120. AV 0,730 12,00 9 RC

IEI 3976
Soler, núm. 30

121. AV 0,725 10,50 12 MC

IEI 3997
Soler, núm. 51

122. AV 0,720 10,50 1 RC

IEI 3975
Soler, núm. 29

123. AV 0,570 11,00 10 MC

IEI 3996
Soler, núm. 50

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.: —————•—————

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Núm 124

Orles: ——————
a

124. AV 1,460 16,60 — RC

MAN 104.473 (Exemplar Vives, núm. 1165-6)
Navascués, núm. 749; Soler, núm. 60

125. AV 1,030 14,00 3 RC

IEI 3991
Soler, núm. 45

126. AV 0,820 11,10 6 RC

IEI 3995
Soler, núm. 49

127. AV 1,160 14,00 6 RC

IEI 3992
Soler, núm. 46

128. AV 0,860 13,00 3 RC

IEI 3993
Soler, núm. 47

129. AV 0,770 13,00 6 RC

IEI 3994
Soler, núm. 48

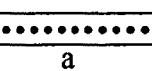
130. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles:

AV 1,070 13,00 6 RC

IEI 3999
Soler, núm. 53

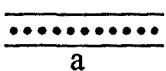
131. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Sense llegendes marginals

Orles:
a

AV 0,842 12,70 RC

BM

Lane Poole, núm. 158g

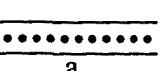
132. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles:
a

AV 0,670 11,90 9 RC

IEI 4002

Soler, núm. 56

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.:   Ø

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Núm. 137

Orles: .....
a

133. AV 1,460 15,00 12 RC

IEI 3982
Soler, núm. 36

134. AV 1,150 13,00 3 RC

IEI 3987
Soler, núm. 41

135. AV 1,150 14,00 1 RC

IEI 3980
Soler, núm. 34

136. AV 1,100 14,00 9 RC

IEI 3986
Soler, núm. 40

137. AV 0,98 13,50 — RC

ANS 1917.215.1521 (Exemplar Newell, ex Campaner)
Miles, núm. 363

138. AV 0,970 12,00 9 RC

IEI 3984
Soler, núm. 38

139. AV 0,950 13,00 3 RC

IEI 3983
Soler, núm. 37

140. AV 0,890 13,00 8 RC

IEI 3978
Soler, núm. 32

141. AV 0,850 11,50 6 RC

IEI 3985
Soler, núm. 39

142. AV 0,770 12,00 8 RC

IEI 3979
Soler, núm. 33

143. AV 0,770 12,00 9 RC

IEI 3974
Soler, núm. 28

144. AV 0,740 11,30 — RC

MAN 104.474 (Exemplar Vives, núm. 1165-7)
Navascués, núm. 748; Soler, núm. 27

145. AV 0,670 11,00 1 RC

IEI 3977
Soler, núm. 31

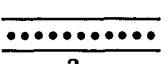
Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles:
a

146. AV 0,750 14,00 6 RC

IEI 3981
Soler, núm. 35

147. AV 1,502 14,00 — RC

ANS 1001.57.2478 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

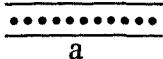
Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.: borrós

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles:

148. AV 1,147 12,00 — MC

ANS 1001.57.2477 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

149. AV 0,774 14,00 — RC

ANS 1001.57.2476 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

150. AV 0,660 12,00 12 RC

IEI 4001

Soler, núm. 55

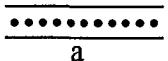
151. Fracció de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.: retallat

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles:

AV   0,460   11,00   9   RC

IEI 4000
Soler, núm. 54

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv. i rev. com el núm. 103

Ornament anv.: retallat

Sense ornament rev.

Sense llegendes marginals

Orles: retallades

152. AV 0,720 10,50 6 RC

IEI 4003

Soler, núm. 57

153. AV 0,410 9,50 12 RC

IEI 4004

Soler, núm. 58

154. AV 0,660 10,50 3 RC

IEI 4005

Soler, núm. 59

Fraccions de dinar. Sense nom de la seca i sense data

Anv.: ابن
الله لا إله إلا
الله وحده
أبي نصر

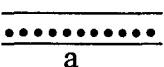

Rev.: تاج الدولة
الإمام هشام
المؤيد بالله
سلیمن

Num 155

Sense ornaments

Sense llegendes marginals

Orles:

155. AV 0,750 14,00 6 RC

MAN 104.470 (Exemplar Vives)
Vives, núm. 1166; Prieto, núm. 257; Navascués, núm. 751

156. AV 0,532 11,00 — RC

ANS 1001.1.57.2480 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

157. AV 0,500 11,00 — RC

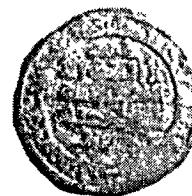
IEI 4006
Soler, núm. 63

‘IMĀD AL-DAWLA AL-MUQTADIR AḤMAD b. SULAYMĀN
441-75 / 1049-83

سرقسطة

158. Dirham. Saraquṣṭa. 441 / 1049-50

Anv.: هود
لا اله الا
الله وحده
لا شريك له
نصر

Rev.: الحاجب
الامام هشام
المؤيد بالله
عماد الدولة

Sense ornaments

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و اربع

Marge rev.: borrós

Orles: _____

m
a

AR¹ 3,224 24,00 — BC

MAN 83/2/18 (fons museu)

Catàleg MAN (1892), núm. 438; Vives, núm. 1169; Prieto, núm. 261; Navascués, núm. 752

159. Dirham. Saraqusṭa. 441 / 1049-50

Anv.: ابن هود
لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
نصر

Dibuix Codera

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على الد

Orla anv.:

m
a

Orla rev.:

m
a

AR¹ 2,54 24,00 — BC

ANS 1001.1.15904 (HSA; exemplar Codera)*

Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)

Codera-1881a, núm. 14; Vives, núm. 1170; Prieto, núm. 262, làm. 10; Miles, núm. 368

* L'exemplar que publica Prieto (núm. 262) no és aquesta moneda tal com es pot constatar observant la reproducció de la seva làmina 10.

160. Fracció de dinar. Sense nom de seca i sense data (ca. 441 / 1049-50) *

Anv.: لا إله إلا الله

الله وحده

لا شريك له

ابن هود

Rev.: الحاجب الإمام هشام

امير المؤمنين

المؤيد بالله

عماد الدولة

Sense ornaments

Sense llegendes marginals

Orles: .....
a

AV 0,90 12,00 — RC

ANS 1001.1.15791

Troballa (Newell Hoard)

Miles, núm. 367**

* Un dirham amb les mateixes llegendes d'anvers i de revers datat l'any 441 en Prieto, núm. 263a.

** Miles observa una errada en la manera d'escriure عَمَادُ الدُّوَلَةِ, que en aquesta moneda és escrit عَمَادُ دُولَةٍ.

161. Fracció de dinar. Sense nom de seca i sense data

Anv.: لا إلٰه إلا

الله وحده

ابن هود

Rev.: الحاجب

الإمام هشام

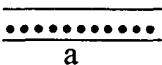
المؤيد بالله

أحمد

Sense ornaments.

Sense llegendes marginals

Orles:

AV 1,27 12,00 — RC

ANS 1917.215.1522

Troballa (Newell Hoard)

Miles, núm. 366

162. Dirham. Saraquṣṭa. 441 / 1049-50

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
خير

Rev.: عماد الدولة
الامام هشام
امير المؤمنين
المؤيد بالله
احمد

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و....

Marge rev.: esborrat

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR 3,722 25,00 — BC

MAN 83/1/19 (exemplar Vives)
Vives, núm. 1172; Prieto, núm. 264; Navascués, núm. 753

163. Dirham. Saraquṣṭa. 441 / 1049-50

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له
خير

Rev.: عماد الدولة
الإمام هشام
المويبد بالله
أحمد

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a ليظهره

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR¹ 2,748 25,10 6 RC (una obertura en el cospel)

MAN 83/1/21 (exemplar Vives)
Vives, núm. 1173; Prieto, núm. 265a; Navascués, núm. 755

164. Dirham. Saraquṣṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a علی

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR¹ 3,455 25,00 — RC

ANS 1001.57.2485 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

165. Dirham. Saraqusta. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a على

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR   3,32   25,00   —   BC

ANS 1001.1.15903 (HSA)

Miles, núm. 369

166. Dirham. Saraqusṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____
..

Sense ornament rev.

Dibuix Codera

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدا و ا

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a الحق ليظهر

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR¹ 2,06 24,00 — RC

ANS 1001.1.15902 (HSA; exemplar Codera)
Troballa, Saragossa (Tresor del carrer de la Paja)
Codera-1881a, núm. 16; Miles, núm. 370

167. Dirham. Saraqṣṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.:
..

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و ا

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orla anv.:
—
m
a

Orla rev.:
—
m
—
a

AR¹ 3,633 24,10 12 RC (una obertura en el cospel).

MAN 83/1/20

Prieto, núm. 265a, làm. 10; Navascués, núm. 754

168. Dirham. Saraqusta. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

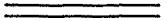
Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR¹ 3,691 24,00 — RC

ANS 1001.57.2484 (HSA-2)

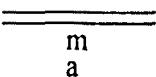
Exemplar no publicat anteriorment

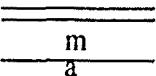
169. Dirham. Saraquṣṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: *(sic) سنة سنة احدى و*
Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orla anv.:

Orla rev.:

AR — 25,4 — RC

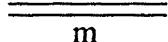
BM
Lane Poole, núm. 158^{kk}

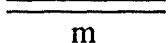
170. Dirham. Saraquṣṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدى و
Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR — 24,13 — RC

BM
Lane Poole, núm. 158^{ll}

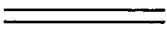
171. Dirham. Saraqusṭa. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: بسْرَقَسْطَة سَنَة أَحْدَى وَ
Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
a

AR — 25,4 — RC

BM
Lane Poole, núm. 158^{mm}

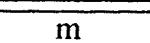
172. Dirham. Saraqusṭa. 441 / 1049-50

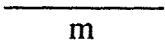
Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة احدا

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orla anv.:
m
a

Orla rev.:
m
—
a

AR — 24,13 — RC (dues perforacions)

BM
Lane Poole, núm. 158°

173. Dirham. Saraqusta. 441 / 1049-50

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.:
_____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسْرَقَسْطَةَ سَنَةِ أَحَدٍ

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a ئىظەرە

Orla anv.: _____
m
a

Orla rev.: _____
m
a

AR¹ 4,10 25,00 — RC (dues perforacions)

DAUV-1

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

174. Dirham. Saragossa. 442 / 1050-51

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اثنتين و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لیظه

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____

m
—
a

AR¹ 3,177 24,90 — BC

MAN 83/1/22 (exemplar Vives)

Vives, núm. 1174; Prieto, núm. 265b; Navascués, núm. 756

175. Dirham. Saraqusta. 443 / 1051-52

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: borrós.

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ثلث و ارب... (Bahrqashta year three and four)

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a علی الد

Orla anv.: _____

_____
m
a

Orla rev.: _____

_____
m
a

AR¹ 3,846 25,80 6 RC (dues perforacions)

MAN 83/1/23 (exemplar Vives)

Vives, núm. 1175; Prieto, núm. 265c; Navascués, núm. 757

176. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

بِسْرَقْسْطَةِ سَنَةِ أَرْبَعٍ وَأَرْبَعِينَ

Ornament anv.: ——————

Sense ornament rev.

Marge anv.: بِسْرَقْسْطَةِ سَنَةِ أَرْبَعٍ وَأَرْبَعِينَ

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a الدین

Orles:
$$\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} & \text{o} \\ \hline & \text{m} & \\ \hline & \text{a} & \end{array}$$

AR¹ 3,890 26,50 — BC (una obertura en el cosspell)

MAN 83/1/26

Navascués, núm. 758

177. Dirham. Saraqusṭa. 444 / 1052-53

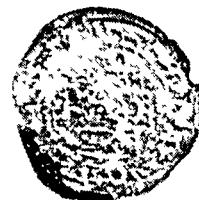
Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و اربع

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles:
$$\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} & \text{o} \\ \hline \text{m} \\ \hline \text{a} \end{array}$$

AR¹ 4,23 26,00 — BC (una petita osca en el cospel)

ANS 1001.1.15901 (HSA)

Miles, núm. 371

178. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و اربع

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles:

o	o	o
m		
a		

AR¹ 4,907 28,50 4 BC

MAN 83/1/24 (fons museu)

Catàleg MAN (1892), núm. 439; Navascués, núm. 759

179. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

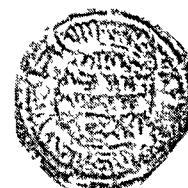
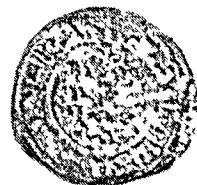

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و اربع... (Bahrqashta year four and four)

Marge rev.: borrós

Orles: $\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} & \text{o} \\ \hline \text{m} \\ \hline \text{a} \end{array}$

AR¹ 3,63 26,00 — BC

ANS 0000.999.9899 (exemplar Wood, ex Low)
Miles, núm. 372

180. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: *بسرقسطة سنة اربع و اربع* (*sic*)

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles: $\begin{array}{c} \circ & \circ & \circ \\ \hline m \\ \hline a \end{array}$

AR — 24,13 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158^r

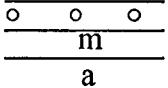
181. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) بسرقسطة سنة اربع و اربع (sic)

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles:

AR — 27,94 — RC

BM

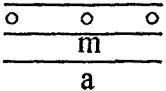
Lane Poole, núm. 158^s

182. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و اربع
Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles:

AR — 26,67 — RC

BM
Lane Poole, núm. 158^t

183. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و ار:

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a ءيظهره ع

Orles:
$$\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} \\ \hline \text{m} \\ \hline \text{a} \end{array}$$

AR¹ 4,088 26,95 — RC (obertura en el cospel)

MAN 83/1/25 (exemplar Vives)

Vives, núm. 1176; Prieto, núm. 265d; Navascués, núm. 760

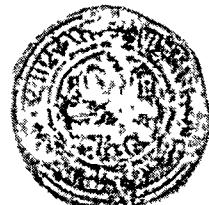
184. Dirham. Saraqusta. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

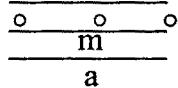
Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و ار

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orles:

AR¹ 4,250 26,80 11 RC

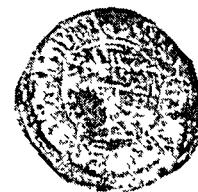
MAPA (col·lecció Albert, núm. 329)
Exemplar no publicat anteriorment

185. Dirham. Saraqusṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

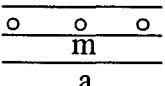
Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و ار

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orles:

AR¹ 5,96 26,00 — BC

ANS 1001.1.15900 (HSA)

Miles, núm. 373

186. Dirham. Saraquṣṭa. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

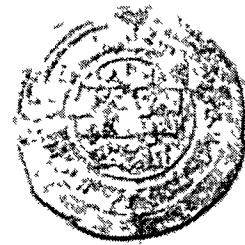
Ornament anv.:

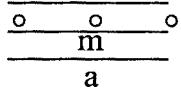
Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و ا

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orles:
a

AR¹ 4,30 27,50 — BC

DAUV-2

Exemplar no publicat anteriorment

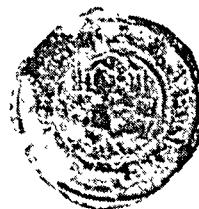
187. Dirham. Saraqusta. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة اربع و ار

Marge rev.: borrós

Orles:

o	o	o
m		
a		

AR¹ 3,883 27,00 — RC (una obertura en el cospel)

ANS 1001.57.2486 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

188. Dirham. Omissió del nom de la seca. 444 / 1052-53

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: سنت اربع و اربعين و اربع

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orles:

AR 5,75 27,00 — BC (obertura en el cospell)

Col·lecció Domingo (Barcelona), núm. 3

Exemplar no publicat anteriorment

189. Dirham. Omissió del nom de la seca. 444 / 1052-53

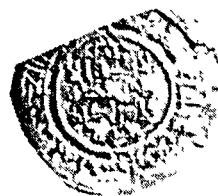
Anv. i rev. com el núm. 163

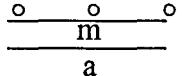
Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: سنه اربع و اربعين و اربع

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles:

AR¹ 4,852 28,00 — MC (partida, hi manca un fragment)

MAN 83/1/27 (exemplar Vives)

Vives, 1177; Prieto, núm. 265e; Navascués, núm. 761

190. Dirham. Saraqusta. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس و اربعين و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orla anv.. o   o   o
              m
              a

Orla rev.: _____
              m
              a

AR¹ 3,65 24,80 — RC

MAN 83/1/30

Catàleg MAN (1892), núm. 440; Navascués, núm. 762

191. Dirham. Saraqusṭa. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. : _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس و ار

Marge rev.: borrós

Orles:
                  m
                  a

AR¹ 5,75 25,50 — RC-MC.

DAUV 3 (arxiu Arroyo, 8)

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

192. Dirham. Saraquṣṭa. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس و ا

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لیظهره

Orles.:

o	o	o
m		
a		

AR¹ 4,29 27,00 — BC

ANS 1917.216.1218

Miles, núm. 374

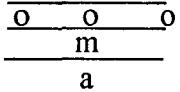
193. Dirham. Saraquṣṭa. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: بِسْرَقَسْطَةٍ سَنَةُ خَمْسٍ وَ أَرْ

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles.:

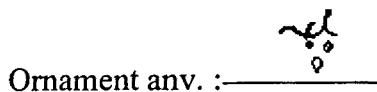
AR — 26,67 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158^x

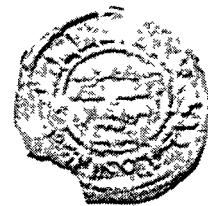
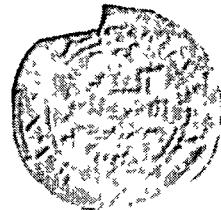
194. Dirham. Saraquṣṭa. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. : _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لیظہرہ

Orles.:
$$\begin{array}{c} \overline{\text{o}} & \overline{\text{o}} & \overline{\text{o}} \\ \text{m} \\ \hline \text{a} \end{array}$$

AR¹ 4,43 26,00 — BC (Hi falta un fragment, que no afecta la llegenda exterior).

KMB

Nützel, 535

195. Dirham. Saraqusta. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. :_____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles.:
$$\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} & \text{o} \\ \text{m} \\ \hline \text{a} \end{array}$$

AR¹ 4,392 26,10 — RC.

MAN 83/1/29

Navascués, núm. 763

196. Dirham. Saraqusta. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. : _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles.:

o	o	o
—	m	—
a		

AR¹ 3,743 25,95 — RC

MAN 83/1/28

Navascués, núm. 764

197. Dirham. Saraqusṭa. 445 / 1053-54

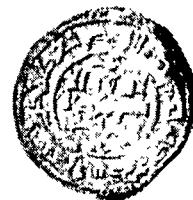
Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لظهوره

Orles.:

<u>o</u>	<u>o</u>	<u>o</u>
m		
<hr/>		
a		

AR¹ 4,76 26,00 — BC

ANS 1101.1.15899 (HSA)*

Miles, núm. 391

---

* Miles classifica aquest exemplar dins el grup que aplega les monedes amb data 450 AH. Llegeix **خمس** en lloc de **خمس**. La presència de la paraula **غير** sota de la llegenda central de l'anvers permet modificar la seva classificació i incloure'l en aquesta sèrie i any d'emissió.

198. Dirham. Saraqusṭā. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: *بـسـرـقـسـطـةـ سـنـةـ خـمـسـ* (*sic*)

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles.:

o	o	o
<hr/>		
m		
<hr/>		
a		

AR¹ — 27,94 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158^u

199. Dirham. Saraquṣṭā. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) سُرْقَسْطَةٌ سَنَةُ خَمْسٍ

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles.:

o	o	o
m		
<hr/>		
a		

AR¹ — 25,40 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158^v

200. Dirham. Saraqusta. 445 / 1053-54

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral borrós

Sense ornament rev.

بسرقسطة سنة خمس و اربعه

Marge rev.: borrós

Orles: borroses

AR¹ 3,43 27,00 — MC (obertura en el cospell i marca d'intent de dues perforacions)

ANS 1001.1.15898 (HSA)

Miles, núm. 375

Dirhams. Saraquṣṭa. 446 / 1054-55

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. :_____

Sense ornament rev.

Dibuix de Codera

201. Marge anv.: بسرقسطة سنة ست و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظهره

Orles:
                  m
                  a

AR¹ 3,785 26,70 2 BC

MAN 83/1/33

Codera-1879, làm. XVII, núm. 5; Cat. MAN (1892), núm. 441; Prieto, 265g; Navascués, núm. 766

بسرقسطة سنة ست و اربعين.: Marge anv.

ليظهره Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a

Orles: $\frac{m}{a}$

AR¹ 4,147 25,60 — RC

MAN 83/1/32 (exemplar Vives, núm 1179-1)
Vives, núm. 1179; Navascués, núm. 765

Núm. 202

Núm. 203

بسرقسطة سنة ست و ارب: Marge anv.

Marge rev.: borrós

Orles: $\frac{m}{a}$

AR¹ 4,35 27,00 — BC

ANS 1001.1.15897 (HSA)
Miles, núm. 376

Dirhams. Saraquṣṭa. 446 / 1054-55

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv. :

Sense ornament rev.

204. Marge anv.: ... سَنَةُ سَتٍ وَ أَرْبَعٌ

Núm. 204

Marge rev.: borrós

Orles:
m
—
a

AR¹ 4,244 27,00 — RC

ANS 1001.57.2487 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

205. Marge anv.: بسرقسطة سنة ست و ار
 Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظهره

°Orles: $\begin{array}{c} \hline & \\ \hline m & \\ \hline a & \end{array}$

AR¹ 3,37 25,95 — MC

MAN 83/1/34 (exemplar Vives, núm 1179-2)
 Navascués, núm. 767

Núm 205

Núm 206

206. Marge anv.: بسرقسطة سنة ست و
 Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظهره

Orles: $\begin{array}{c} \hline & \\ \hline m & \\ \hline a & \end{array}$

AR¹ 4,21 25,50 — BC

KMB
 Exemplar no publicat anteriorment

207. Marge anv.: (sic) بسرقسطة سنة ست
 Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظهره

Orles: $\begin{array}{c} \hline & \\ \hline m & \\ \hline a & \end{array}$

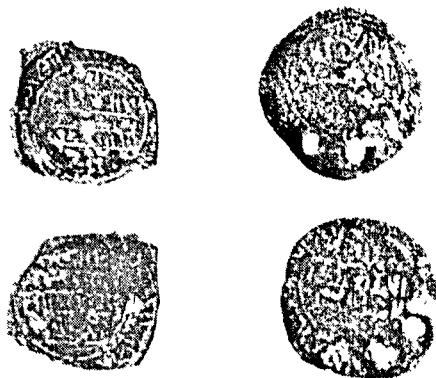
AR¹ 4,54 25,50 — BC

KMB
 Nützel, núm. 536

208. Marge anv.: بسرقسطة سنة سٰت
Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظہرہ

Orles: $\frac{m}{a}$

AR¹ 4,10 25,00 — MC

Núm. 208

Núm. 210

DAUV-4

Exemplar no publicat anteriorment

209. Marges: mig retallats i borrosos

Orles: $\frac{m}{a}$

AR¹ 3,89 24 x 20 — MC (cospell irregular)

ANS 1001.1.15893 (HSA)
Miles, núm. 382

210. Marges: borrosos

Orles: $\frac{m}{a}$

AR¹ 2,14 22,40 — MC (dues perforacions).

MAN 83/1/35 (exemplar Vives, núm. 1179-3)
Navascués, núm. 769*

* Navascués documenta un punt com a ornament situat en la part superior de la llegenda del revers. La forma irregular d'aquest i la seva situació desplaçada del centre –molt pròxima a la línia fragmentada que separa les llegendes de l'àrea central i del marge– permet constatar que en comptes d'un punt sigui una resta de l'orla ara mig esborrada.

211. Dirham. Nom de la seca retallat i data borrosa (ca. 446 / 1054-55)

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Marge anv.: borrós

Marge rev.: borrós

Orles: m
a

AR¹ 4,40 25,00 6 MC

GNC 32055 (col·lecció Cazurro)
Exemplar no publicat anteriorment

212. Dirham. Saraquṣṭa. 446 / 1054-55

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

بسرقسطة سنة ست و اربعين و اربع مائة.: Marge anv.

الحق لي IX, 33, fins a Marge rev.: Alcorà,

Orles:
                m
                a

AR¹ 4,65 25,00 — BC

Col·lecció Domingo (Barcelona), núm. 4

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

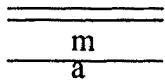
213. Dirham. Saraqusṭa. 446 / 1054-55

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) بسرقسطة سنة ست و أربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles:
                m
                a

AR — 27,94 — RC

BM

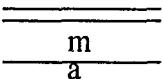
Lane Poole, núm. 158^z

214. Dirham. Saraquṣṭa. 446 / 1054-55

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: *بسرقسطة سنة ست و اربعين (sic)*
Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles:

AR — 26,67 — RC

BM
Lane Poole, núm. 158^{aa}

215. Dirham. Saraquṣṭa. 446 / 1054-55

Anv. i rev. com el núm. 163

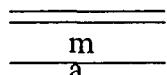
Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ست و اربعين (*sic*)

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles:

AR 4,30 27,00 — BC

Col·lecció Domingo (Barcelona), núm. 12 *

Exemplar no publicat anteriorment

---

* Solament coneix aquesta moneda per les dades metrològiques que em va facilitar el Sr. Domingo i per una fotografia de l'anvers, que ha permès la datació i classificació de la peça.

216. Dirham. Saraqusṭa. 446 / 1054-55

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ست و ار:

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a الحق لـ

Orles:
                m
                a

AR¹ 4,133 24,30 — RC

MAN 83/1/31

Navascués, núm. 768

217. Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لیظهره

Orles: oooooooo
_____
m
_____
a

AR¹ 4,13 26,00 — BC

ANS 1001.1.15896 (HSA)

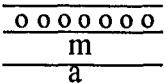
Miles, núm. 377

218. Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

بسرقسطة سنة سبع و اربع (sic)
Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles:

AR — 25,40 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158^{bb}

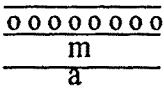
219. Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: floral sense documentar
Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) سَبْعَ وَ أَرْبَعَةَ سَنَةَ بِسْرَقَسْطَة

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles:

AR — 25,40 — RC

BM

Lane Poole, núm. 158^{cc}

220. Dirham. Saraqusṭa. 447 / 1055-56

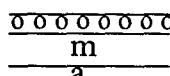
Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.:

Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a الدين

Orles:
m
—
a

AR¹ 3,56 24,50 — BC

MAN 83/1/36 (exemplar Vives)

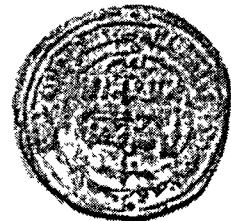
Vives, núm. 1180; Prieto 265h; Navascués, núm. 770

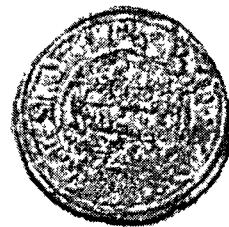
221. Dirham. Saraqusta. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.:

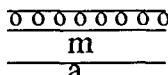

Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

Marge rev.: borrós

Orles:
—

AR¹ 3,90 25,50 — BC

DAUV-5

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament d'anvers inèdit

222. Dirham. Saraqusṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 163

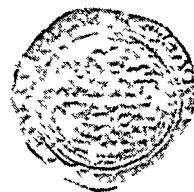
.

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____ •

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين و ار:

Marge rev.: borrós

Orla anv.: _____
 ————— m
 ————— a

Orla rev.: _____ m
 ————— a

AR¹ 3,47 24,50 — BC

KMB

Nützel, núm. 530

223. Dirham. Saraqusta. Data borrosa (ca. 441-47 / 1049-56)

Anv. i rev. com el núm. 163

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: ... سَنَة بِسْرَقْسَطَة

Marge rev.: retallat en part

Orles: _____
_____ m
_____ a

AR¹ 3,43 24,00 — BC

GNC 105951

Exemplar no publicat anteriorment

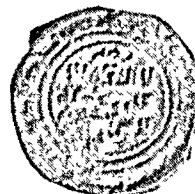
* Totes les monedes que he documentat amb la paraula خير a la 4a línia de l'anvers són datades entre els anys 441 i 447.

224 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv.: لا إله إلا

الله وحده

لا شريك له

Rev.: عماد الدولة

الإمام هشام

المويبد بالله

*
احمد

Ornament anv.: —————

Ornament rev.: —————

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين و ار (sic)

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ... ليظهره

Orla anv.: —————

m

—————

a

Orla rev.: —————

m

—————

—————

a

AR 3,75 25,00 — RC

KMB

Nützel, núm. 531

* La lletra o el senyal epigràfic que substitueix el nom خير que hi ha situat sota les tres línies de l'anvers en les emissions dels anys 441 a 446, números 162 a 223 del catàleg, es reproduirà amb un format de mida més gran i ocuparà la part superior de la llegenda en totes les monedes que s'encunyen des de l'any 460 fins al 475. Lane Poole reproduceix gràficament aquest símbol en el seu catàleg; en canvi, Nützel, Lavoix, Vives, Miles i Navascués l'interpreten com una lletra، Nützel la transcriu com una چ i els altres com una لletra ع،

225 Dirham. Saraqusta. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 224

Ornament anv.:

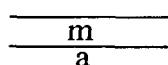

Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و ار...ن:

Marge rev.: Alcorà IX, 33 fins a الدين

Orles:

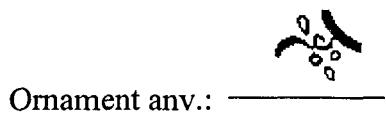
AR 3,741 24,00 — RC

ANS 1001.57.2489 (HSA-2)

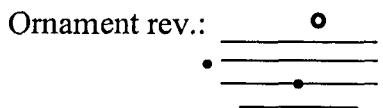
Exemplar no publicat anteriorment. Ornament d'anvers inèdit

226 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

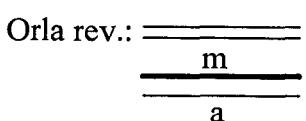
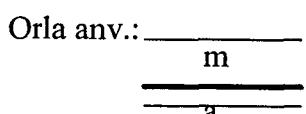
Anv. i rev. com el núm. 224

Ornament anv.: _____

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين و اربع
Marge rev.: borrós

AR 3,52 24,00 — RC

ANS 1001.1.15894 (HSA; exemplar Codera)
Miles, núm. 378

227 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 224

Ornament anv.:

Ornament rev.:

بسرقسطة سنة سبع و اربعين و اربع مائة ::

Marge rev.: ... على الدين Alcorà, IX, 33, fins a

Orla anv.:
_____
m
a

Orla rev.:
_____
m
a

AR¹ 3,905 25,20 — BC

MAN 83/1/44 (Exemplar Vives)
Vives, núm. 1187. Navascués, núm. 778*

---

* Vives i Navascués llegeixen سبع on es llegeix سبع. La presència de la lletra *ج* sota la llegenda de l'anvers abona la meva proposta de datació per a aquesta moneda.
Vegeu nota *infra*, corresponent a la moneda núm. 231 del catàleg.

Anv. i rev. com el núm. 224

Ornament anv.: _____ *

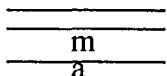

Sense ornament rev.

Marge anv.: (sic) بسرقسطة سنة سبع و اربعه

Marge rev.: Alcorà IX, 33

Orles:

AR — 25.40 — RC.

BM

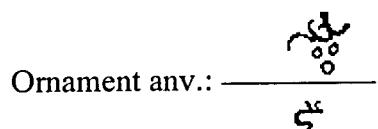
Lanne Poole, núm. 158^{dd}

---

* Al damunt, ornament floral sense documentar.

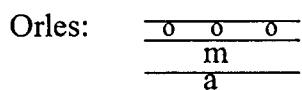
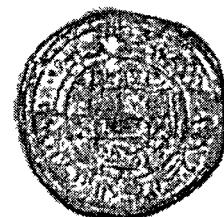
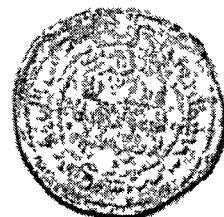
229 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 224

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين و
Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لیظهره

AR¹ 3,60 24,50 — MC

DAUV 6

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

230 Dirham. Saraqusta. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 224

Ornament anv.: —————

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

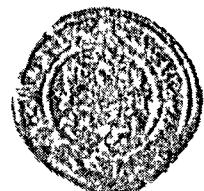
Marge rev.: borrós

Orles: —————
      o o o
      m
—————
      a

AR¹ 6,15 25,00 — MC

Col·lecció Domingo (Barcelona), núm. 5

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

231 Dirham. Nom de la seca i data borrosos (ca. 447 / 1055-56) *

Anv. i rev. com el núm. 224

Ornament anv.: —————
                                  c

Sense ornament rev.

Marge anv.: ... (mig retallat)
Marge rev.: borrós i mig retallat

Orles: m
                  a

AR¹ 2,43 24,00 — MC

ANS 1001.1.14247 (HSA)
Miles, núm. 383

---

* Totes les monedes que he documentat amb el símbol , situat sota de la llegenda de l'anvers, i interpretat com les lletres *ج* o bé *غ*, són datades l'any 447. Vegeu nota corresponent a la moneda 224 del catàleg. Tanmateix, Vives (núm. 1184) publica un exemplar amb la lletra *ج* datat l'any 448, un tipus de moneda que no recull Prieto en el seu corpus.

El fet que en la relació de preus de l'obra de Vives, l'autor no indiqui la procedència de la moneda 1184 i que en el catàleg tampoc documenti la llegenda marginal de l'anvers fa pensar que Vives conegué aquesta moneda per referència i que, per tant, la lectura i la datació fos equivocada.

Pel que fa al dirham de Vives, núm. 1187, amb la lletra *ج* i datat l'any 449, la lectura del qual hem corregit a 447, vegeu el núm. 229 del catàleg.

232 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv.: لا إله إلا
الله وحده
لا شريك له

Rev.: عماد الدولة
الإمام هشام
المويد بالله
أحمد

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربع

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

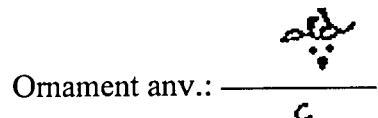
Orles:

AR¹ 3,300 25,40 — MC

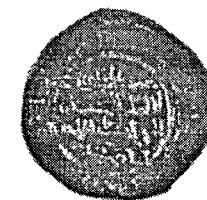
MAN 83/1/39 (Exemplar Vives)
Vives, núm. 1181; Prieto, núm. 267a; Navascués, núm. 773

233 Dirham. Saraqusṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

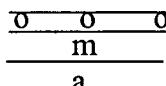

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع واربع

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لظهوره

Orles:

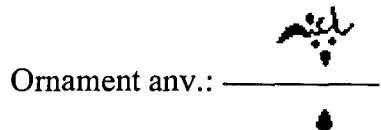
AR¹ 3,43 25,00 — BC

ANS 1001.1.15895 (HSA)

Miles, núm. 380

234 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع واربع

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles:

       m

       a

AR¹ 2,504 24,40 12 RC

MAN 83/1/38 (Exemplar Vives, núm. 1181-2)

Navascués, núm. 772

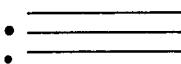

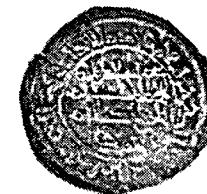
235 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.:

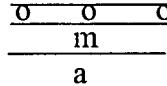

Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ليظهره

Orles:

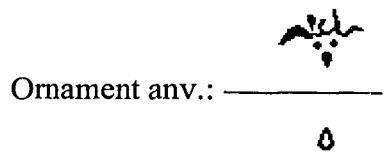
AR 5,29 26,00 — BC

ANS 1917.215.1523 (HSA, Newell)

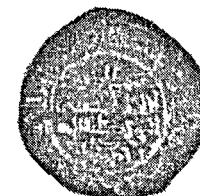
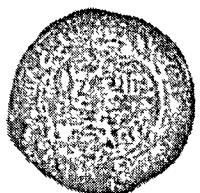
Miles, núm. 379

236 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

Marge rev.: Alcorà IX, 33, fins a ليظهره

Orles:

o	o	o
—	m	—
—	a	—

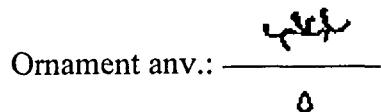
AR¹ 2,96 24,00 1 RC

IEI 4014

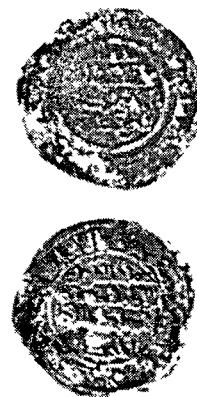
Exemplar no publicat anteriorment

237 Dirham. Saraqusṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

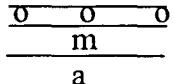

Sense ornament rev.

Marge anv.: ... طَلَةٌ سَنَةٌ سَبْعٌ وَ أَدْ

Marge rev.: borrós

Orles:

AR¹ 4,22 25,00 — MC

ANS 1917.215.1524 (ANS, Newell, ex Campaner)
Miles, núm. 381

238 Dirham. Saraqusṭa. 447 / 1055-56

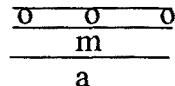
Anv. i rev. com el núm. 232 *

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع وار

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لظهوره

Orles:

AR¹ 2,95 25,00 — BC

GNC 35247

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

* La lletra ، de la paraula شریك té una terminació ornamental que acaba en un òval semblant a l'ornament de les monedes núm. 234 a 237 del catàleg. Un altre tret epigràfic a remarcar és l'enllaç de la lletra ، amb la lletra ا del numeral اربعين.

239 Dirham. Saraqusta. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: • _____

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لظهوره

Orles: $\frac{\sigma \quad o \quad o}{\underline{m}} \quad a$

AR¹ 3,20 24,00 — BC

DAUV-7

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit

240 Dirham. Saraquṣṭa. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: floral, borrós.

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة سبع و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles:

o	o	o
—	m	—
a		

AR¹ 4,80 25,90 8 BC

MAN 83/1/37

Cat. MAN (1892), núm. 443; Navascués, núm. 771

241 Dirham. Saraqusta. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: floral borrós

Sense ornament rev.

بسرقسطة سنة سبع و اربع
Marge anv.:

Marge rev.: borrós

Orles: borroses

AR¹ 3.976 24,00 — MC

ANS 1001.57.2488 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

242 Dirham. Nom de la seca borrós. 447 / 1055-56

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: floral borrós

Sense ornament rev. -

Marge anv.: .... سبع و ار ....

Marge rev.: borrós

Orles: borroses i mig retallades

AR¹ 2,20 18,00 — MC (marges retallats)

DAUV-8

Exemplar no publicat anteriorment

243 Dirham. Saraqusṭa. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____
_____.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ثمان (*sic*)

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a الدین

Orles:
_____
m
a

AR¹ 3,92 25,00 — BC

MAN 83/1/40

Cat. MAN (1892), núm. 444; Navascués, núm. 775

244 Dirham. Saraquṣṭa. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: * بسرقسطة سنة ثمانية و اربعين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظه

Orles: $\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} & \text{o} \\ \hline \text{m} \\ \hline \text{a} \end{array}$

AR¹ 3,572 26,00 — BC

MAN 83/1/42 (exemplar Vives)
Vives, núm. 1185; Navascués, núm. 774

* El numeral és expressat en forma masculina: ثمان. Constatem aquest mateix fet en les monedes núm. 245 a 247 del catàleg, tot i que són de diferents encunys.

245 Dirham. Saraqusta. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: سرقة سنة ثمانية و اربعين و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لظهوره

Orles: $\frac{\text{o} \quad \text{o} \quad \text{o}}{\text{m}}$
 a

AR¹ 3,19 24,00 — BC

ANS 1001.1.15891 (HSA)

Prieto, núm. 267b. Miles, núm. 384

246 Dirham. Saraquṣṭa. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ثمانية و اربعين و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لظهوره

Orles:

o	o	o
—		
m		
—		
a		

AR¹ 4,23 25,00 — BC

ANS 1001.1.15892 (HSA)

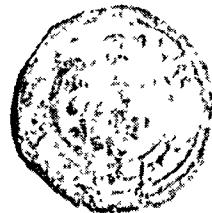
Miles, núm. 385

247 Dirham. Saraqusṭa. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

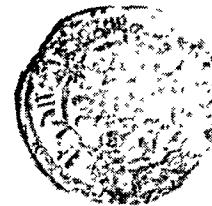
Ornament anv.: floral, borrós

Sense ornament rev.

بسرقسطة سنة ثمانية واربعين.: Marge anv.

Marge rev.: borrós

Orles:
$$\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} & \text{o} \\ \hline & \text{m} & \\ \hline & \text{a} & \end{array}$$

AR¹ 5,23 27,00 — MC

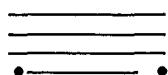
MAN 16777 (Col·lecció Sastre)

Exemplar no publicat anteriorment

248 Dirham. Saraquṣṭa. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: floral sense documentar

Ornament rev.:

Marge anv.: (*sic*) بِسْرَفَسْطَةَ سَنَةٍ ثَمَانٍ

Marge rev.: Alcorà, IX, 33

Orles sense documentar

AR¹ 3,259 25,40 — BC

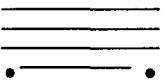
BM

Lane Poole, núm. 160

249 Dirham. Nom de la seca borrós. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

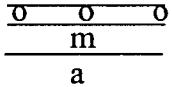
Ornament anv.: floral, borrós.

Ornament rev.:

Marge anv.: .... سَنَةْ شَمَانْ ...

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لِيظَهُرٍ

Orles:

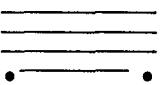
AR¹ 4,990 25,00 — RC

ANS 1001.57. 2491 (HSA-2)
Exemplar no publicat anteriorment

250 Dirham. Nom de la seca borrós. 448 / 1056-57

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: floral, borrós.

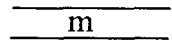
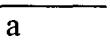
Ornament rev.:

Marge anv.: .... شمان ...

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a ظهره لـ

Orles:

AR¹ 4,310 24,50 — MC

ANS 1001.57.2492 (HSA-2)

Exemplar no publicat anteriorment

251 Dirham. Saraqusta. 449 / 1057-58

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بِسْرَقَسْطَةِ سَنَةِ تَسْعَ وَ أَرْ

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لِيَظْهَرَ

Orles:

o	o	o
—	m	
—	a	

AR¹ 3,335 24,00 — RC

MAN 83/1/41

Navascués, núm. 777

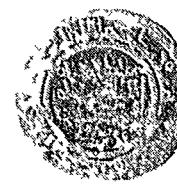
Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة تسع و اربعين...

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a ظهره...

Orles:

o	o	o
m		
a		

AR¹ 3,28 25,00 — BC

ANS 1001.1.15889 (HSA, exemplar Codera)^{*}
Vives, núm. 1186; Prieto, núm. 267c; Miles, núm. 386

---

* Vives (núm. 1186) relaciona dues monedes d'aquest tipus en la col·lecció Codera. L'altre exemplar podria correspondre a l'exemplar de Miles, núm. 387. La lectura dels numerals que documenta Vives és تسع و اربعين و اربع مائة Miles solament llegeix تسع و اربع مائة, tanmateix, en ambdues monedes en l'espai que hi ha, amb lletres esborrades abans de les paraules بسم الله الرحمن الرحيم, s'hi pot entreveure la resta dels numerals.

253 Dirham. Saraqusta. 449 / 1057-58

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة تسع و اربعين

Marge rev.: borrós

Orles:

o	o	o
m		
a		

AR¹ 3.71 24,00 — BC

ANS 1001.1.15890 (HSA, exemplar Codera)*
Miles, núm. 387

---

* Vegeu nota pàg. anterior.

254 Dirham. Saraqusṭa. 449 / 1057-58

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة تسع و ا

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orles:

o	o	o
—	m	—
a		

AR¹ 3,683 24,00 8 MC

MAN 83/1/43

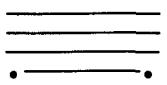
Navascués, núm. 776

255 Dirham. Saraquṣṭa. 450 / 1058-59

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.:

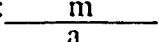

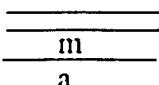
Ornament rev.:

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمسين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a علی لا

Orla anv.:

Orla rev.:

AR¹ 5,560 26,55 11 RC

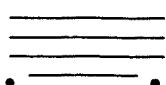
MAN 83/1/46

Cat. MAN (1892), núm. 445; Vives, núm. 1188; Prieto, núm. 267d; Navascués, núm. 779

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.:

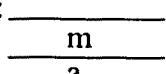

Ornament rev.:

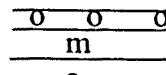

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمسين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لظهوره

Orla anv.:

m
—
a

Orla rev.:

o o o
—
m
—
a

AR¹ 3,51 25,00 — RC

ANS 1001.1.15886

Miles, núm. 394*

* Miles cataloga aquesta moneda a l'any 465. Tanmateix, dóna com a dubtosa la lectura de les dues primeres lletres del segon numeral que correspon a سنتين Per altra banda, l'ornament de l'anvers d'aquesta moneda és floral, mentre que els exemplars de l'any 465 hi tenen un símbol cal·ligràfic de gran mida. Vegeu l'evolució d'aquest símbol, derivat de la paraula خبر, en els números 224 a 231 del catàleg.

257 Dirham. Saraquṣṭa. 450 / 1058-59

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمسين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a الحق ليظ

Orla anv.: m
a

Orla rev.: m
a

AR¹ 3,065 23,65 4 MC

.

MAN 83/1/45

Cat. MAN (1892), núm. 446; Navascués, núm. 780

258 Dirham. Saraquṣṭa. 450 / 1058-59

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.:

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمسين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a الحق ليظه

Orles: _____
_____
m
a

AR¹ 3,58 24,00 — BC

ANS 1001.1.15887 (HSA, exemplar Codera)
Miles, núm. 389 *

---

* Vives relaciona dos exemplars d'aquest tipus en la col·lecció Codera. L'altre correspon a l'exemplar de Miles, núm. 390.

259 Dirham. Saraquṣṭa. 450 / 1058-59

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمسين

Marge rev.: borrós

Orla anv.: o o o
— m —
a

Orla rev.: m
— a —

AR¹ 3,20 24,00 — BC

ANS 1001.1.15888 (HSA, exemplar Codera)*

Miles, núm. 390

---

* Vegeu nota pàg. anterior.

260 Dirham. Saraqusta. 453 / 1061/62

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ثلاث وخمس

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لظهور

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____

m
a

AR¹ 4,50 24,30 11 BC

MAN 83/1/47

Cat. MAN (1892), núm. 447; Prieto, núm. 267e; Navascués, núm. 781*

* Navascués llegeix تلات و خمس en comptes de تلات, lectura que documenten el catàleg del MAN i Prieto.

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ثلث و

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لبطة

Orles: _____

_____
m
a

AR¹ 5,90 25,90 — MC

MAN 83/2/1 (exemplar Vives)
Vives, núm. 1189; Navascués, núm. 782

---

* Vives classificà aquesta moneda dins la sèrie d'emissions de l'any 453 perquè les monedes de l'any 443 porten la paraula خير i les del 463 porten el símbol ﷺ o la lletra cal·ligrafica خ, de gran mida, com a ornament de l'anvers.

262 Dirham. Saraqusta. 455 / 1063

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظهره

Orles:

o	o	o
m		
a		

AR¹ 4,395 24,95 — RC

MAN 83/2/3 (Exemplar Vives, 1190-1)

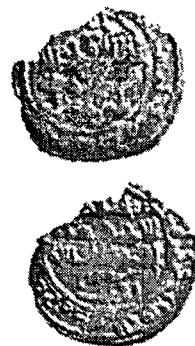
Vives, núm. 1190; Prieto, núm. 267f; Navascués, núm. 784

263 Dirham. Saraqusta. 455 / 1063

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: —————

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة خمس

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لیظهره

Orles:
$$\begin{array}{c} \text{o} & \text{o} & \text{o} \\ \hline \text{m} \\ \hline \text{a} \end{array}$$

AR¹ 1,761 22,20 — MC (hi falta un fragment).

MAN 83/2/2 (Exemplar Vives, 1190-2)
Navascués, núm. 783

264 Dirham. Saraqusta. 456 / 1063-64

Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بِسْرَقَسْطَةٍ سَنَةُ سِتٍ وَ خَمْسِينَ

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a على

Orla anv.: _____

m
a

Orla rev.: _____

m
a

AR¹ 4,705 25,25 — RC

MAN 83/2/5

Cat. MAN (1892), núm. 448; Navascués, núm. 785

265 Dirham. Saraqusta. 456 / 1063-64

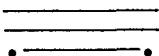
Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____ ..

Marge anv.: بسرقسطة سنة ست و خمسين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33 fins a لظهوره

Orles.: _____

m
a

AR¹ 4,45 25,20 — RC

MAN 83/2/6 (Exemplar Vives, núm. 1191-1) *

Vives, núm. 1191; Prieto, núm. 267g; Navascués, núm. 786

---

* Vives relaciona dos dirhams d'aquest tipus de l'any 456 en la seva col·lecció. L'altre exemplar correspon al número 269 d'aquest catàleg.

266 Dirham. Saraqusṭa. 456 / 1063-64

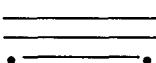
Anv. i rev. com el núm. 232

Ornament anv.: _____

Ornament rev.: _____ ..

Marge anv.: بسرقسطة سنة ست .....ن

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a لیظهره

Orles: _____

m
a

AR¹ 4,71 25,00 — BC (un retall en el marge que afecta la part superior dels numerals)

MZ 9 (Fons del museu , 2)

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament anv. inèdit

Anv. i rev. com el núm. 232

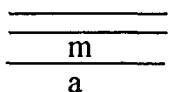
Ornament anv.: _____

Sense ornament rev.

Marge anv.: بسرقسطة سنة ست و خمسين

Marge rev.: Alcorà, IX, 33, fins a على

Orles:

AR¹ 3,79 25,00 6 RC

GNC 105983

Exemplar no publicat anteriorment. Ornament inèdit